

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI

Vasaris - February 26, 1981

Nr.9

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'NE IŠTAKA, BET ŠALTINI'

Nauja gen. Haig strategija

Vytautas Meškauskas

Labai griežti prezidento Reagano pareiškimai sovietų adresu - jis juos išvadino melagiais ir apgavikais, kurie nesiškai su jokiais priemonėmis ir neturi jokių varžtų siekdami dominavimo pasaulyje - iškėlė klausimą, kokie gi veiksmai paseks tuo teisingus žodžius? Dalinio atsakymo susi-

laukėme paskutiniomis dienomis.

Jautriausi nūdienės politikos taškai yra Salvadoras ir Lenkija. Tos 'sutvarkymas' pagal sovietinį kurpalį sukeltų nemažą pasipiktinimą, tačiau kartu - kaip ir Afganistanas - pademonstruotų Vakarų impotenciją. O šioje ašarų pakalnėje gi daugiau skaitomasi su plika jėga, negu moralės postulatais.

Tūkstančius mylių nuo Lenkijos nutolęs Salvadoras dar nėra atitekęs komunistams, bet toks likimas yra beveik tikras, jei nebus griežtasi skubių priemonių.

Susidariusios padėties supratimui turime grįžti keletą metų atgal. Kai prezidentas Carteris pasiskelbė 'išsivadavęs' iš perdėtos komunizmo baimės, iš jos jau anksčiau buvo 'išsivadavęs' beveik visas Amerikos elitas. Argumentai už tos baimės atsikratymą buvo iš pirmo žvilgsnio įtikinami. Komunizmas nėra nei vienašalis, nei visiems amžiams pastovus. Lėtai, bet jis keičiasi, pergyvena savąsias krizes ir, kaip likusis pasaulis, netenka savo ideologinio tyrumo.

Tą pažiūrą gražiai išreiškė Zbigniewas Brzezinski savo knygoje 'Between Two Ages'. Jis įrodinėja, kad JAV lotynų Amerikos politika, daugiau ar mažiau laikant šią hemisferą JAV kiemu, neatitinka šiam amžiui. Už tat JAV turi atsakyti Monroe doktrinos ir į įvykių raidą žiūrėti pragmatiškai, tik bandydama ją nukreipti viena ar kita kryptimi prekyba ir ūkine pagalba. Iš įtakingų žmonių sudaryta JAV-Lotynų Amerikos komisija, pirmininkaujama Sol Lino-

(Nukelta į 2 psl.)

PASKIRSTYTOS DIRVOS dovanos

Š. m. vasario 22 d. Clevelando Lietuvių namuose ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos suruoštame Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime, kur įdomią ir turiningą kalbą pasakė inž. Pijus J. Nasvytis, atvykęs iš Hartfordo, Ct., stebint šimtainei svečių, buvo paskirstytos Dirvos 1980 metų vajaus dovanos.

Dovanų traukimą pravedė Vilties draugijos valdybos vicepirmininkas A. Laikūnas. Viso buvo paskirstyta 74 dovanos.

Stambiausius laimėjimus laimėjo šie asmenys:

- Kelionę laivu 2 asmenims Karibų jūroje, dovana Amber kelionių biuro, sav. Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill. 60463, laimėjo JOHN RASKAUSKAS, Cleveland, Ohio;

- Moteriškus kailinius, dovana Normano Buršteino, kailių prekyba, 185 N. Wabash Ave., Chicago, Illinois 60601, laimėjo ANTANAS TARVYDAS, Philadelphia, Pa.;

- Atostogas 2 asmenims Tabor Farmoje, dovana V. Adamkaus, laimėjo ALEKSANDRA ČESONIENĖ, Linwood, N. J.;

- 50 dol. valstybės paskolų lakštą, dovana Superior Savings, Cleveland, 798 E. 185th St., Cleveland, Ohio laimėjo ANNA UZUP, Manchester, Ct.

Kitų smulkesnių dovanų laimėtojai bus paskelbti kitame Dirvos numeryje.

Vasario 16 minėjime Clevelande: kongresmanas John M. Ashbrook, programos vedėja Dalia Orantaitė ir ALT skyriaus pirm. inž. Algis Pautienis. J. Garlos nuotr.

Vasario Šešioliktoji Clevelande

Minėjimą pradėjo šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šeštadienį, vasario 14 d. prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, bažnyčioj pamaldomis ir salėj minėjimu. Vadovavo mokyklos direkt. V. Bučmienė. Vakare DMNP bažnyčioj vigiliją pravedė kun. kleb. G. Kijauskas, S. J.

Vasario 15 d., sekmadienį, 8 val. ryto "Tėvynės Garsų" radijo programa, J. Stempužio vedama, buvo skirta Vasario 16-tajai paminėti. Ta proga ALTo Clevelando skyriaus pirm. A. Pautienis tarė žodį kviesdamas visus lietuvius gausiai dalyvauti minėjime.

9:45 val. ryte dalyvaujant organizacijoms su savo vėliavomis, įvyko trumpas iškilmės prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Organizacijų atstovai prie paminklo iškėlė tris vėliavas: Lietuvos, Ameri-

Clevelando meras George Voinovich sveikina lietuvius susirinkusius į Vasario 16 šventę. J. Garlos nuotr.

kos ir Vatikano. Laisvės aukurą uždegė dr. J. Genys asistuojant, tautiniais rūbais pasipuošusiom, D. Orantaitei ir B. Natkevičiūtei. Apeigom vadovavo LKVS "Ramovė" CV pirm. A. Jonaitis.

Pamaldos buvo laikomos abiejose lietuvių bažnyčiose.

1:30 val. p. p. "GINTARO" restorane buvo paruošti kongresmano J. M. Ashbrook garbei ir mūsų pagrindiniam kalbėtojų dr. J. Geniui pietūs, kuriuose dalyvavo tautybių ir lietuvių organizacijų atstovai bei kvieisti svečiai.

4 val. p. p. įvyko iškilmingas minėjimas DMNP liet. parapijos auditorijoje. Vėliavas įnešus, ALTo Clevelando skyriaus pirm. A. Pautienis trumpu žodžiu minėjimą atidarė pakviesdamas solistę A. Stempužienę-Švedienę sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Malda sukalbėjo kun. kleb. G. Kijauskas, S. J. Toliau programai vesti buvo pakviesta Dalia Orantaitė ir jai talkininkauti Linas Jokūbaitis.

(Nukelta į 13 psl.)

Kūrėjai savanoriai ir Klaipėdos krašto vaduotojai Vasario 16 šventėje Clevelande publikos buvo sutikti dideliu plojimu. Iš kairės stovi: Lozoraitis, Šenbergas, Johansonas, Mašiotas, Bartuška ir Barniškis. J. Garlos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIJOS Antravalga

Carterio embargo įtaka į Sovietijos ūkį: suvaržymų privačiam gyvulių auginimui panaikinimas. - Grumtynės dėl Centrinės Amerikos.

Prezidentas Reaganas pareiškė, kad jis dar neapsisprendė dėl Carterio draudimo paduoti sovietams javus panaikinimo, kas praktiškai reiškia, jog ir toliau draudimas veiks. Oficialus motyvas neišpildymui priešrinkiminio pažado yra toks, kad tai padaryti neleidžianti padėtis Lenkijoje. Embargo panaikinimas galėtų būti palaikytas paskatiniu 'susitvarkyti' ir su tuo kraštu.

Yra tačiau ir kitas motyvas. Embargo, ir keli iš eilės blogi derliai, privertė Kremliaus padaryti didelių nuolaidų kapitalizmui savo pačių tvirtovėje.

Kaip žinia, kapitalizmas Sovietijoje išsilaikė ir bujoja mažose žemės sklypeliuose (pusės hektaro dydžio) paliktuose kolchozininkų laisvam ūkininkavimui. Pagal 1969 metų potvarkį kolūkiečiai gali laikyti vieną karvę su veršuku iki metų, vieną kiaulę su paršiukais iki trijų mėnesių, 10 avių ar ožkų, bičių, vištų, kralikų. Valstybinių ūkių-sovchozų darbininkų privatus ūkininkavimas buvo dar daugiau suvaržytas. Nepaisant to - ir fakto, kad privatus sklypai apėmė tik 3% visos apdirbamos žemės - privatus ūkininkavimas patiekdavo apie 30% visos suvartojamos mėsos ir 40% paukštienos, kiaušinių ir daržovių. Kas dar įdomu: privaciai ūkininkaujant vienos mėsos kg. galima buvo pagaminti iš 4 kg. pašaro, tuo tarpu kollektiviniuose ūkiuose tam tikslui reikia 13 kg. (oficialiai vienam sovietiniam žmogui turi tekti 58 kg. mėsos, tačiau praktiškai tas kiekis sumažėja iki 40 kg., t.y. tikrai pusė to, ką prieš neramumų pradžią gaudavo lenkas).

Nenuostabu, kad Kremlius pagaliau buvo priverstas pasielgti logiškai. Sausio 17 d. vyriausybė ir partija nutarė sudaryti 'reikalingą atmosferą' kiekvienam auginti karvę, kiaulę ar vištą, auginti kopūstus ar daržoves - ir tai laikyti ne buržuaziniu prietaru, bet patriotine pareiga!

Jau iki šiol buvo praktikujama, kad kolūkis sudaro sutartį su savo nariais auginti privačiai, dabar tam ūkininkavimo būdai duodamas oficialus palaiminimas.

Dar daugiau įsakyta valstybiniais ūkiams privačius augintojus aprūpinti gyvuliais ir jų auginimui reikalingu pašaru ir ganyklomis. Galimas daiktas, kad tai logiškai ves ir prie privačių sklypų padidinimo. Gal kiek daugiau žinosiame pasibaigus šią savaitę prasidėjusiam partijos kongresui. Kol kas matome tik pirmą žingsnį atgal nuo kruvino Stalino ūkininkų suvartojimo į kolektyvinius ūkius, kuris neišnaikino laisvo šeimininkavimo troškimo. Kaip įvykiai Lenkijoje parodė, vienu žingsniu atgal sunku patenkinti. Apetitas auga bevalgant.

Reagano administracija turi didelį galvosūkį dėl situacijos Salvadore. Ir tojo žemės ūkis vystėsi didesnių ūkių plantacijų kryptimi. 1978 metais ten 70% visos kultūvuojamos žemės priklausė 263 farmoms. Nuo 1979 m. spalio mėnesio pradėta radikali žemės reforma, kuri iki šiol aprūpino visus žemės ūkio darbininkus privačia nuosavybe. Bent teoriškai, praktiškai sunku ką nors pasiekti dėl prasiidėjusios partizanų veiklos, kuri organizuoja Kuba ir iš dalies aprūpina sukilėlius amerikiečių ginklais, atitekusiais komunistams Vietname. Per marksistų valdomą Nicaragua yra pristatomi ginklai, tačiau ūkinės pagalbos gauna iš JAV. Tai, žinoma, duoda tam tikrų galimybių diplomatiniam žaidimui. Pagalbą norima salygoti 'geru elgesiu' - neleidimu per savo teritoriją tiekti ginklų Salvadorui. Bent taip viliamasi.

Kad sovietai patys nori vesti 'lankscią' politiką parodo ne tik griežtas paneigimas, kad neturi nieko bendro su tais Salvadorui tiekiamais ginklais, bet ir paskutinėmis savaitėmis nepaprastai padidėjęs išvaizavimo vizų davimas žydams, kuris paskutiniaisiais Carterio valdymo mėnesiais buvo labai sumažėjęs.

Visi sovietų bandymai užmegsti geresnius santykius su Japonija atsimešdavo į Kurilų salų statusą. 1855 m. vasario 7 d. caras atidavė tas salas Japonijai, tačiau sovietai jas vėl okupavo 1945 metais ir ten laiko bent 10,000 karių igulą. Nuo 1979 m. sovietai ten smarkiai didina savo laivyną ir aviaciją. Sovietai bando savo naudai papirkti Japonijos šiaurinės salės - Hokkaido gyventojus, duodami jiems teisę žvejoti savo vandenynuose. Jie taip pat finansuoja 'draugystės namų' statybą, kurių atidarymui Wakkanai mieste, prieš pat Sahalino pietinį iškyšulį, neseniai buvo pakviestas sovietų ambasadorius iš Tokio.

SHOP SUPERINTENDENT
Fabrication and Plate shop Experience, people oriented to manage approximately 150 non-union employees in South-West. Must have knowledge of the fabrication of structural steel, miscellaneous iron and steel plate work. Experience should include planning and scheduling, shop lay-out, work flow, material handling, maintenance, aspects of budgeting and other related duties. Familiarity with A.I.S.C. and A.W.S. codes required. Competitive compensation and benefits for growth oriented person. Send resume to: Rio Grande Steel Company, P. O. Box 477, Albuquerque, N. M. 87103. (6-9)

'NE IŠTAKĄ, BET ŠALTINI'

(Atkelta iš 1 psl.)

witz, irgi priėjo išvados, kad Washingtonas iš 'Monroe doktrinos per 'Geros Kaimynystės' bei 'Alianso Progresui' politikas (kurias buvo paskelbusios įvairios Washingtono administracijos) turi pereiti prie 'Subrendusio Bendradarbiavimo'.

Iš pirmo žvilgsnio teoriškai atrodo labai gražu, bet kaip tos idėjos sutinka su realybe? Pirmiausia susiduriame su Kubos fenomenu. Ji kišosi ne tik į lotynų Amerikos valstybių vidaus reikalus, bet ir Afrikos. Aiškinama, kad dėl to kaltas ne agresorius, bet aukos, kurių netikę valdovai išprovokavo revoliucijas. Iš dalies čia yra tiesos, kaip ir teigime, kad šachas kaltas dėl Irano likimo. Bet Irano atveju matomi, kad revoliucija privedė prie didesnės priespaudos už šacho, o kokios žmonių teisės egzistuoja Kuboje? Bet Carterio administracija toliau sielojosi dėl žmonių teisių pažeidimo kitose lotynų valstybėse. Carteris net gyrėsi Amerikos Valstybių sąjungos suvažiavime, kad JAV pardavė mažiau ginklų lotynų Amerikos valstybėms negu keturi kiti kraštai - viso labo tik 10% hemisferos nupirktų ginklų. Kartu laikytasi pažiūros, kad žmonių teisės laužo tik vyriausybės - teroristų ir partizanų veikla tų teisių nepažeidžia.

Prieš tokią pažiūrą jau seniai protestavo respublikonų dešinysis sparnas ir eilė kitų konservatyvų sambūrių, bet jų aiškinimai turėjo tą silpną pusę, kad išvesdavo, jog visi kitaip galvoja būtinai patys turi būti komunistai. Pagaliau jų įrodinėjimas suduždavo susidūręs su paprastu klausimu, tai ką reikia daryti? Kovoti prieš savo tautos valią kaip Vietname? Ir kokie buvo tos kovos rezultatai, nuo kurių tik dabar pradėdama atsipeikėti?

Carterio garbei reikia pastebėti, kad jis prieš savo prezidentavimo galą pradėjo apsižiūrėti, ypač po Afganistano įvykių. Tiesa, jis kuriam laikui sustabdė karinės medžiagos tiekimą Salvadorui, bet netrukus vėl atnaujino. Bet, jei tai tik padidins karinės medžiagos ir instruktorių siuntimą iš kitos pusės - Kubos ir sovietų, ar vėl neįklimsime į naują Vietnamą?

Tokį klausimą naujam Valstybės Sekretoriui A. Haig patiekė ir Washingtono viešėjęs Italijos užsienio reikalų ministras Emilio Colombo. Haig atsakymas:

'Ne, mes nebūsime įtraukti į naują Vietnamą, bet tvarkysimės su problemomis prie jų iškilimo šaltinio.'

Paprasčiau kalbant, su komunistiniais partizanais bus

Iš kitos pusės

Madridio konferencija pakartotinai iškėlė mūsų spaudos informavimo problemą. Jos nebūtų, jei mūsų laikraščiai būtų pajėgūs patys pasiųsti savo korespondentus. Būklę komplikuoja ir tas faktas, kad turime daug laikraščių ir dažnai jų skaitytojai nepasitenkina vienu, bet prenumeruoja porą ar daugiau. Kam jiems spausdinti tą patį? ALTos kun. J. Prunskis rado tokią išeitį. Jis išsiuntinėjo 'individualius' straipsnius, kur kiek kitokia forma paminimi tie patys faktai. Panašiai elgėsi ir A.Gečys. Kai kur pasirodė ALTos pirmininko dr. K. Šidlausko išpūdziai. Iš R. Česonio parūpintos medžiagos — atskirų delegatų pareiškimų — dr. B. Nemickas parašė Draugui ir Darbininkui.

Atskirų delegatų pareiškimai buvo gražūs ir mums naudingi, tačiau niekur neužtikau doro konferencijos procedūros aprašymo. Ar tie visi pareiškimai buvo ir užprotokuoti, ar tik po posėdžių išdalinti spaudai? Ant vieno mano matyto buvo net pažymėta 'confidential'! Kokia iš jo nauda, jei, pavyzdžiui tokio pareiškimo laiku sovietų delegacija buvo užsikimšusi ausis?

Žinoma, dabar šaukštai jau po pietų, tačiau ateityje savo veiksmo garbei rašantieji neturėtų užmiršti, kad ir jų skaitytojai jiems pateikia geram reporteriui taikomus klausimus: kas, kur ir kaip? Kai kurie reporteriai nesiėmė jokio tikslumo. Pvz. ALTos informacijoje skaitome, kad JAV delegacijos šefo pavaduotojas priėmė baltų atstovus. Po vieną iš kiekvienos tautinės grupės:

"Latviams atstovavo Latvių pasaulinės Federacijos pirmininkas dr. Spilners, lietuviams Altos pirm. dr. Kazys Šidlauskas, o estams — JAUNA BLONDINĖ IŠ TORONTO".

Neturėtumėm pykti, jei po to ir estai būtų pranešę, kad lietuviams atstovavo 'žilas senukas iš Chicagos'.

vm

kovoje ne tiek pačiame Salvadore (kaip pirmiau atsitiko Vietname, Malajoje ir pan.), bet prie jų šaltinio, šiuo atveju Kuboje. Ne prie ištakos, bet ten, kur sugalvojama pasinaudoti atsiradusiais sunkumais ir iš kur siunčiami žmonės ir priemonės. Galima, žinoma, nustebti, kodėl taip vėlai apsigalvota. Juk tame pačiame Vietname būtų lengviau kovoti, jei būtų buvę galima nutraukti pagalbą iš užsienio - tačiau tam trukdė įsimylėjimas į status quo. Teherane ir Jaltoje nustatytos linijos laikomos daugiau ar mažiau galutinėmis, ir kovoje tik prieš bandymus tas sienas - ištakos zonas, ar kaip juos vadinsime, toliau nustumti. Sovietai bando tas 'tariamas' taisykles apeiti veikdami per igaliojinius, S. Vietnamą ar, paskutiniuoju laiku, Kubą.

Jei atsiminsime prez. Reagano priešrinkiminį pasiūlymą į Afganistano įvykius atsakyti Kubos blokada, gauname jau daugiau konkretų vaizdą. Kubos išsivadavimas vienu ypu išspręstų ne tik Salvadoros, bet ir Angolos bei Etiopijos likimą.

Žinoma, kils nemažas triukšmas dėl totalinio karo pavojaus, bet, nenorint kapituliuoti, reikia juo rizikuoti. Faktas, kad sovietai veikia per Kubą, kalba už tai, kad jie patys nori apsidrausti ir nepatekti į tokią situaciją, kur neturėtų pasirinkimo. Be to, šiuo metu yra geras momentas bent taip pagrasinti - sovietai yra dar įklime Afganistane ir jiems riša rankas neaiškus Lenkijos likimas.

Kad paaiškinti naują politiką Vakarų Europos sąjungininkams, ten siunčiamas numatytas Valstybės Pasekretorium Europos reikalams Lawrance S. Eagleburger, o į lotynų Ameriką - buv. CIA direktoriaus pavaduotojas gen. lt. Verono A. Walters. Meksikai paaiškinti progos turės prez. Reaganas per numatytą savo oficialų vizitą.

OPPORTUNITY FOR R.N'S

Small hospital in scenic mountainous Colorado is in need of NURSES for all areas of patient care on all shifts. No rotation of shifts. Complete family health coverage. For more information, call collect Kay Beavers or Cecelia Lewis 303-388-5588 or mail resume to Rocky Mountain Hospital, 4701 East 9th Ave., Denver, Colorado, 80220. (7-13)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

ŽODIS Į LIETUVĄ

Lietuvos atstovo dr.
S. A. Bačkio žodis į
Lietuvą pasakytas 1981
m. Vasario 16 dieną.

Brangūs Tautiečiai,

Vakaruose gyveną lietuviai iškilmingai mini Vasario šešioliktąją, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį. Tąja proga Amerikos Valstybės sekretorius Alexander M. Haig, Jr. atsiuntė man raštą, kuriuo jis Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos vardu perduoda Lietuviai tautai ir man nuoširdžius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 63-ųjų metų proga. Savo rašte jis pažymi, kad prisimenama visur gyvenančių lietuvių gilus įsipareigojimas išlaikyti savo tautinį ir religinį paveldėjimą ir kad jis su pagarba vertina lietuvių kilmės asmenų Jungtinėse Valstybėse ir kitur pasišventimą laisvo apsisprendimo, laisvės ir nepriklausomybės principams. Tas gražus JAV vyriausybės ir tautos vardu mostas konkrečiai parodo, kad JAV tvirtai nuo 1940 m. liepos 23 d. pareiškimo — nepripažįsta priverstinos Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir tebeprripažįsta Lietuvos diplomatinis ir konsularinius atstovus, paskirtus Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės. Pridurtina, kad JAV Senate š. m. vasario 17 d., o Atstovų Rūmuose vasario 18 d. bus minima Vasario šešioliktoji, kur bus paryškinta dabartinė lietuvių tautos padėtis.

Nuoširdžiai sveikindamas Jus, Brangūs Tautiečiai, Vasario 16 Dienos proga su liūdesiu konstatuoju, kad mūsų krašto okupantas aštoriai persekioja laisvės trokštančius lietuvius, vykdo rusinimo politiką ir varžo religijos laisvę. Mums gerai žinoma, kad pavergtoje tėvynėje lietuvių tauta kenčia ir kad ten nesiliaujama protestuoti prieš okupaciją ir visas priemones, kuromis Lietuvos okupantas siekia panaikinti lietuvių tautos kultūrinį savitumą ir

kiekvieno tautinio gyvybingumo ženklą, nesilaikydama Sovietų Sąjungos iškilmingai pasirašytų sutarčių ar susitarimų — Pasaulinės Žmogaus Teisių Deklaracijos, Helsinkio Baimingojo Akto bei kitų konvencijų.

Lietuvos Diplomatinė ir Konsulinė Tarnyba, lietuvių organizacijos, visi lietuviai Vakaruose gaunamas iš pavergtos Lietuvos pagrindinio leidinių žinias pateikia Vakaru kraštų vyriausybėms, parlamentams, visuomenei ir spaudai. Sovietų Sąjungos Lietuvoje padaryti nusižengimai pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms plačiai buvo minėti pirmoje Madrido konferencijos sesijoje ir Vakaru kraštų spaudoje.

Šiomis dienomis paskelbtame JAV Valstybės Departamento leidinyje apie žmogaus teises — rašoma, kad "Sovietų įstaigos pradėjo daugiau persekioti aktyvistus už žmogaus teises ir daug stipriau negu anksčiau, kada žmogaus teisių sąjūdis prasidėjo..." Vakaruose tikima, kad disidentų judėjimas Sovietų Sąjungos valdomoje teritorijoje ir Vakaru kraštų politikų, parlamentarų, mokslininkų, rašytojų, darbininkų veikla už pagrindines laisves ir žmogaus teises stiprės, nors Sovietų Sąjunga siekia užgniaužti žmogaus teisių klausimą. Bet minėtoje Madrido konferencijoje Kremliaus atstovams nepavyko tai nuslopinti ir jie dėl savo arogantiškos laikysenos Afganistano bei žmogaus teisių klausimais — suartino Helsinkio Akto Vakaru valstybių atstovų laikyseną, kurie viningai pasisakė prieš Sovietų atstovų skelbtas tēzes.

Sovietų Sąjungos nesilaikymas pasirašytų jos sutarčių ir Vakaru kraštų sustiprėjusi kritika tokios Sovietų laikysenos — yra stiprus pozityvus naujas reiškinys, kuris sustiprina mūsų įsitikinimą, kad mūsų tautos kančios ir skundai, petičijos bus geriau išgirs-

LIETUVIAI IR LENKAI

Po Voldemaro kritimo

Po dramatiško Pilsudskio — Voldemaro susitikimo Ženevoje, Tautų Sąjungos 1927 m. gruodžio 10 d. rezoliucija rekomendavo pradėti Lietuvos — Lenkijos derybas. Ten, Ženevoje, buvo sutarta derybas pradėti 1928 m. sausio mėn. Norėdamas jas pagreitinti, Lenkijos užs. reik. min. Zaleskis sausio 7 d. Voldemarui pasiuntė notą per aukštą užs. reik. ministerijos valdininką Adomą Tarnowskį, kuris buvo įgaliotas vietoje aptarti ir Lietuvos atsakymą. Tas tačiau į Lietuvą nebuvo įsileistas, bet turėjo atsakymo laukti Rygoje iki sausio 16 d. Savo atsakymą Voldemaras pavedė pasiuntiniui Rygoje Zauniui atiduoti Tarnowskiui, bet kartu instruktavo neleisti Tarnowskiui atplėšti voką ir tekstą komentuoti. Atsakyme prikišama, kad lenkai neišpildė kitų Lietuvos reikalavimų Tautų Sąjungoje k. a. leisti grįžti į Vilnių ištremtiesiems lietuvių veikėjams, likviduoti plečkaitininkų dalinius ir t.t.

Jei Voldemaras tikėjosi kokios nors pagalbos iš Vokietijos, tai jis jos negavo. V. Sidzikauskas 1928 m. vasario 28 raporte rašė, kad Vokietijos vadovai neatsisaką palaikyti Lietuvos diplomatinėje kovoje prieš Lenkiją, bet Lietuvos vyriausybė neturinti sunkinti jos padėties. Į Lenkijos pasiūlymą dėl derybų jie pataria atsakyti teigiamai. Derybose tačiau apsiriboti miško plukdymo suregalavimu, ko labiausiai reikia Anglijai. Dėl 'normalių santykių' sąvokos į plačias diskusijas nesileisti. Mat, Vo-

ta ir suprasta Vakaru pasaulyje.

Pasaulinė įtampa visiems yra aiški. Mums svarbu yra, kad Sovietų Sąjunga nepajęgtų palaužti mūsų ryžtą ir viltį — laisvę atgauti. Ta viltis stiprina visus pavergtoje tėvynėje ir čia ginančius pagrindines laisves ir žmogaus teises. Vakaruose gyveną lietuviai kiekviena Vasario šešioliktosios dienos minėjimo proga pasiryžta daugiau ir stipriau veikti, kad Vakarai daugiau patirtų apie Sovietų Sąjungos priespaudos ir persekiojimų veiksmus mūsų tėvynėje, kurie plačiai yra atskleidžiami lietuvių pagrindinio leidiniuose, pasiekiančiuose Vakarus.

Tikėkime, kad bendromis pastangomis ryžtingai veikdami vieningumo dvasioje anksčiau, ar vėliau pralaušime ledus Lietuvos laisvės byloje.

kietijos vyriausybė nuogąstavo, kad dėl Lietuvos delsimas jos santykių su Lenkija suregulavimo klausimas atsidursias Tautų Sąjungos Tarybos kovo sesijoje.

Kaip matosi iš Lenkijos archyvų apie tokį savo nusistatymą Vokietija pranešė ir Lenkijai. Lenkų užs. reik. min. pasidarė išvada, kad Vokietija pati siekdama normalių santykių su Lenkija, nenori palaikyti Lietuvos, bet ir nepageidauja gerų lietuvių-lenkų santykių. Jei tačiau geresnių santykių su Lenkija negalima būtų pasiekti, tuo atveju Vokietija padėtų Lietuvai kovoti prieš Lenkijos 'penetraciją'.

Dėl to nestebėtina, kad Voldemaras savo vasario 26 d., atsakymu sutiko derybas pradėti. Apie derybų eigą ir rezultatus žinome iš Sidzikauskos ir Geručio.

Voldemaras buvo atstatytas 1929 m. rugsėjo 19 d., tačiau ne dėl savo užsienio politikos, kuri iš esmės mažai kuo skyrėsi nuo mūsų minėto 1925 m. birželio mėnesį krikdemų ministerių kabineto nutarimo prez. Stulginskiui pirmininkaujant. Lietuva turi ieškoti draugystės tų tautų, kurios nepageidauja Lenkijos sustiprėjimo Lietuvos sąskaiton. Tokios buvo kaip tik Vokietija ir Sovietija, tačiau jos abi tuo metu nebuvo pasikeitimams pasirošusios, abiem buvo reikalingas tolimesnio status quo išlaikymas. Todėl abi viešai nenorėjo palaikyti Lietuvos atsisakymo turėti normalius diplomatinis santykius. Tiesa, Tarybų Sąjungos pakalikė Lietuvoje — komunistų partija — mielai įsijungdavo į propagandos akciją prieš kiekvieną vyriausybę, kuri tik pabandydavo pagalvoti apie bet kokius santykius su len-

Vytautas Meškauskas

kais. Galima teigti, kad visos Lietuvos politinės partijos, įskaitant ir komunistus, į lenkų smurtą reikalavo atsisakyti nuo bent kokių santykių su jais. Dešinės partijos be to laikė, kad santykių nebuvimas buvo Lietuvai naudingas, nes padėjo greičiau atlietuvinti 'lenkišką gaivalą'. Kad tam pritarė tautos dauguma, galvojo ir 1934 m. sukilimo ruošėjai.

1980 m. lapkričio 27 dienos LAISVOJE LIETUVOJE, rašydamas apie tą sukilimą A. J. Krasnickas teigia, kad sukilėlių tikslas buvęs:

"1. Gražinti į ministerių kabineta Voldemarą;

2. Atleisti visiškai iš ministerių kabineto agr. Juozą Tūbelį;

3. Atleisti visus ministrus lenkiškos įtakos ir turinčias žmonas lenkiškai kalbančias; (mano pabraukta);

4. Iš visų valdiškų vietų turi būti atleisti variagai (svetimtaučiai);

5. Iš kariuomenės, nežiūrint užimamos vietos ir laipsnio, turi būti atleisti visi variagai ir t.t. ir t.t."

Dabar žinoma galima tik nusistebėti, kad asmens tikrumas ministerio vietai sprendžiamas pagal jo žmonos kalbą! Jei į tai rimtai pažiūrėti ministerio, o ypačiai ministerių pirmininko vietai pirmiausia netiko pats Voldemaras, kurio žmona buvo prancūzų kilmės, ergo, lenkų sąjungininkė. Sustojau čia prie tų 'reikalavimų', kad parodyti anų laikų mentalitetą, kuriam susiformuoti daugiausiai padėjo kaip tik lenkų užmačios. Jo neatsiminus negalima suprasti ir Lietuvos atsisakymo turėti bet kokius santykius su lenkais.

Kitame numery: Nuotai-
kos keičiasi.

FORGING FOREMEN

BEAUMONT WELL WORKS, a leading manufacturer of forge products, is currently expanding its Houston plant operations and has immediate opportunities for Forging Foremen.

Candidates must possess a minimum of 5 years experience in the forging industry with knowledge of hammers, presses, and ring rolling a plus. Products range 300 lbs. and up. We offer competitive salaries and excellent benefits which includes company paid insurance, 11 holidays, long and short term disability, retirement and savings plans, plus Christmas bonus and relocation allowance.

If you meet the above requirements and are interested in relocating to Houston, contact:

INDUSTRIAL RELATIONS DEPT.
BEAUMONT WELL WORKS, INC.
P. O. Box 1477
Houston, Texas 7701
1-800-231-6130

An Equal Opportunity Employer M/F

Nuomonės ir pastabos

KANČIOS PROZA

Minime keturiasdešimt metų nuo mūsų tautos pačios skaudžiausios tragedijos, visuotino mūsų tautos naikinimo — genocido, pradžios, kuri tebesitęsia ir šiandien. Tas naikinimas palietė trečdalią pačių geriausių mūsų tautos sūnų bei dukterų. Juos komunistinis teroras nusinešė nesugrįžtamai. Dalis mūsų tautos kankinių, pernešę nežmogiškas kančias, buvo išleisti ar pabėgę atsirado pas mus. Kai kurie iš jų surašė savo kančias į knygas, kurios rado didelį pasisekimą mūsų ir amerikiečių tarpe.

Pati pirmoji iš tokių knygų pasirodė B. Armonienės "Palik ašaras Maskvoje", kuri buvo išleista ir anglų kalba. Jos santraukas spausdino patys stambiausi pasaulio žurnalai, o Family Reading Club ją parinko mėnesine knyga savo narių skaitymui. Mes didžiavomės, kad mūsų kankinės kančia tapo tarptautine kančios proza.

Ar nesimeldė pasaulio vyskupai ir kardinolai Sibiro kančias kenčiančių lietuvių sukurtom maldom? Maldaknygė "Marija, Gelbėk Mus" buvo mūsų naikinamos tautos šauksmas į apmirusią pasaulio sąžinę.

Kudirkos šuolis į laisvę, sukrėtęs pasaulį, tapo televizijos atžymėtas ir jo parašyta knyga "For Those Still At Sea", rado platų atgarsį amerikiečių tarpe. Ji iškėlė mažo žmogaus neribotą laisvės troškimą, kurį išdrįso pasakyti savo sužvėrėjusiems kankintojams tiesiai į akis. Mes didžiavomės lietuvių drąsa ir jo knyga įsirikiavo į tarptautinės kančios prozą.

Kas būtų atsitikę jei mūsų tremtinės ašaros, lietuvių maldos ir Kudirkos šuolis į laisvę nebūtų buvę skelbti tik lietuviškai? Kitakalbiai apie tai nieko nebūtų žinoję ir jie niekad nebūtų suklupę lietuviškos maldai. Mūsų tautos kančia nebūtų egzistavusi tarptautinės kančios prozoje.

Tai modernaus žmogaus protui nesuprantamai tragedijai iškelti, mes privalome savo tautos kančios prozą, kaip liūdną evangeliją, skelbti kitom kalbom. Tik nepaliaujamai liudydami Lietuvos Golgotą, mes laikysime pasaulio opinią savo pusėje. Mūsų tautos naikinimas mus įpareigoja išleisti bent anglų kalba visų parašytas knygas, kurios liudija kančias tų, kurie nužmoginti kentėjo nežmogiškas kančias komunistiniuose kalėjimuose, Sibiro tremtyje ar psichiatrinėse ligoninėse. Tokie paliudymai nebėra vien tik autorių, bet jau visų lietu-

vių reikalas. Jų kančios yra mūsų tautos didžioji tragedija ir jos neiškėlimas bent angliškai kalbančiai visuomenei, būtų nelyg jos nusiėlimas nuo jų ir, galbūt, pripažinimas, kad ta kančia, kaip bausmė mūsų tautai, buvo uždėta teisėtai.

Sveikintini yra mūsų mokslininkų parašyti veikalai, kurie ištiesina sovietų ir kitų mūsų kaimynų suklustotą mūsų istoriją. Jie yra būtini mūsų tautos valstybinio nepriklausomumo aspiracijoms paremti. Jie yra daugiau skirti teorija besidomintiems akademikams. Plačioje kitataučių visuomenėje, užuojautos sukelimui mūsų tautai, kančios proza yra pati veiksmingiausia kovos priemonė. Kentėjusių ir tebekenčiančių aimanoms kreipkime savo tautos skundą į pasaulio sąžinę ir formuokime jo opinią.

Be anksčiau paminėtos mūsų tautos prozinės kančios, yra dar viena knyga "Pėdos mirties zonoje". Ji Bielinio testamentu palikta premija apdovanota už mūsų tautos genocido geriausi aprašymą. Ji buvo visa iš-tisai Liberty radijo stoties į Lietuvą pertransliuota. Tai pirmas Sibiro kalėjimų kalinės dienoraštis ir mes privalome jį taip pat įpras-minti tarptautinės kančios prozoje, išleisdami tos knygos anglišką laidą, nes ji geriausiai supažindins kitakalbius su vykdomu tautų genocidu komunistinės imperijos ribose.

Nepateisinami yra samprotavimai, kad mūsų kankinių kančios jau pasenusios ir niekad nebeįdomios. Egipto ir Babilonijos vergijos per tūkstantmečius žydams nepaseno ir jie jas kasmet mini. Ar mums lietuviams keturiasdešimt metų jau perdaug? Palei tokią analogiją mes jau turėtume pamiršti Lietuvos Nepriklausomybės šventę, Vasario 16-tąją, nes ji yra senesnė už komunistinio imperializmo vykdomą mūsų tautos genocidą. Ar mes turime užmiršti Lietuvos garbingą istoriją, nes ji šimtmečiais sena? Ar mes jau turim nustot kovoję dėl Lietuvos laisvės, nes laisvi mes buvome prieš mūsų kankinių kančias, kurios jau sakoma pasenusios? Nieka-dos! 40-ties metų gedulinga suaktis mus įpareigoja plaučiau atvert pasaulio akis. Jei pasaulis mūsų tragedijai laikys akis užmerkęs, ji vėl, kaip Afganistane, kitur pasikartos. Tąd skelbkime pasauliui mūsų tautos kančios prozą, išleisdami naujas ir papildydami išsekusias mūsų tautos

kankinių parašytų knygų laidas. Tenebūna jos, kaip elgetos, išmaldos belaukiančios, kad kas nors susimiltų jų išleidimą finansuoti. Mes turime sukaupę jau virš dviejų milijonų Lietuvių

Fondą, kurio bent vieną dešimtadalį metinių palūkanų galėtume paskirti mūsų tautos gilesniam įprasminimui tarptautinės kančios prozoje.

Aloyzas Astravas

IRANO ĮKAITAI

Įvairias galima daryti išvadas — prielaidas apie Iraną laikytus įkaitus. Pats žodis įkaitas reiškia suimtas asmuo savo gyvybe ar laisve laiduoti, kad koks nors reikalavimas būtų išpildytas. Išpildžius reikalaujamas sąlygas — įkaitas paleidžiamas; priešingu atveju dažniausiai nužudomas. Todėl yra imami įtakingi, žinomi asmenys.

Kai dėl įkaitų Irane, tai buvo tarptautinis, nekalbant apie pagrindines žmogaus teises, nuostatų pažeidimas — nusikaltimas.

Ambasados ir konsulatų svetimame krašte yra apsaugojami tarptautine teise ir naudojasi eksteritorialine teise. Ambasados, konsulatų pagal suteiktą tarptautinę teisę, svetimoje valstybėje, kur jie yra akredituoti, naudojasi eksteritorialine teise. Tai nelyg valstybė valstybėje.

Įkaitai yra imami įvairiems tikslams atsiekti. Jokia etikos teisė neleidžia įkaitų laikyti ir dažniausiai laiko tai nusikaltimu... Taigi koks bebūtų įkaitų tikslas yra neteisėtas, neleistinas, barbariškas 20 amžiuje pasielgimas ir net galima prilyginti arba pavadinti gangsterišku veiksmu.

Norėčiau, nors trumpai pasvarstyti ar įkaitai yra didvyriai ar kankiniai. Šis klausimas iškilo, kai amerikiečiai 52 įkaitai grįžo po 444 dienų iš Irano į Ameriką ir buvo minių su ašaromis akyse iškilmingai sutikti, o ypač giminių, artimųjų ir kaimynų. O dar labiau paskatino mane apie tai parašyti, kai tuo pačiu laiku Vietnamo karo veteranai su pasipiktinimu pareiškė protestus, kad jiems sugrįžus nieks nedarė tokių sutiktuvų. Juk jie neblogesni už Irano įkaitus...

Ar galima grįžusi veteraną ir paimtą įkaitu asmenį lyginti, kuris iš jų garbingesnis. Suprantama, kad jie abu yra garbingi. Tačiau reikalauti ir reikšti nepasitenkinimą, kad veteranams sutiktuvų niekas neruošė, tai bereikalingas priekaištas, užsigavimas, nes tuo niekas juos nenuvertina...

Karys būdamas kariuomenėje, aišku ne kartą turėjo sunkių ir pavojingų valandų ir net su gyvybe rizikingus pergyvenimus, bet jis visad buvo su ginklu rankose, jei nebent buvo paimtas į nelaisvę.

Įkaitas per visą tą pagrobtą laiką buvo vargšas.

kankinys, kuris nežinojo koks likimas jo laukia, kuomet Irane vyko revoliucija ir iki dabar vyksta krašte chaosas-betvarkė. Jis buvo niekinamas, prievartaujamas, ne tik dvasiniai, bet ir fiziniai įvairiausiais būdais kankinamas. Jis dienų dienas praleido būdamas su skudurais užrištomis akimis, surištomis rankomis, kojomis, pririštas tai prie kėdės, tai prie stalo ir t.t. Jis buvo įvairiais neapykantos ir įžeidžiančiais žodžiais koliojamas, bauginamas, vedamas sušaudyti ir pan. Iranas nepaisė nei Tautų S-gos, nei Vyr. Tribunolo sprendimų paleisti įkaitus. Šis barbariškas elgesys užsitęsė beveik 15 mėnesių.

Konsulinės tarnybos asmenys nebuvo tokiems barbariškiems veiksmams paruošti, jei neskaityti karių marinus, kurie skirti sargybai. Jų užduotis buvo ne kariauti, o atstovauti savo valstybę su privilegijomis nepaliečiamumo teise, kuri yra ir privalo būti respektuojama visose valstybėse. Deja, atsirado valstybė, kurį tų privalomų nuostatų ne tik nevykdė, bet tiems tarptautiniams įstatymams pasipriešino.

Šį įvykį giliai išgyveno visą Ameriką, o ką kalbėti apie įkaitų gimines, arti-

muosius, kurie diena iš dienos laukė, kad jie tik išstvertų ir grįžtų sveiki pas savuosius.

Suprantama, kad ne vienam tėvui, motinai, žmonai, vaikams irgi prailgo sunkios ir liūdnos valandos belaukiant grįžtantį iš karo lauko karį.

Deja, toli gražu tas jausmas laukiančių sugrįžtant ypač giminių, artimųjų ir net pačių amerikiečių buvo siaubingas ir sunkiai išgyventas, kad kas neatsitiktų, kad visi įkaitai būtų išlaisvinti ir pasiektų laimingai Ameriką.

Įkaitai ir kariai veteranai yra garbingi Amerikos valstybės sūnūs.

Bet šiuo metu nebūkime pavydulingi, jei taip atsitiko. Toks spontaniškas įkaitų sutikimas, tai išdava ilgų dienų ir valandų kankinių laukimo pasireiškimas. O labiausiai jų gyvybių netikrumas.

Būkime vieni kitiems santūrūs. Tie pergyvenimai teneskiria vieni nuo kitų, o dar labiau sucementuoja veteranus ir įkaitus į garbingą ir galingą Ameriką.

Algirdas Budreckas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NUTRITIONIST

Leading long term care corporation is looking for a full time Nutritionist. Registered Dietitian preferred or will consider a bachelors degree in Nutrition. Challenging position with travel required.

Forward resume and qualification to:
CHRIS DEITCH
NATIONAL LIVING CENTERS
777 S. POST OAK RD.
SUITE 600
HOUSTON, TEXAS 77056
OR CALL 1-800-392-9624 (5-8)

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KŪRYBA IR MOKSLAS

RETA KINŲ MENO KŪRINIŲ PARODA CLEVELANDO MENO MUZIEJUJE

INGRIDA BUBLIENĖ

Š. m. vasario mėn. 11 d. Clevelando Meno muziejuje atidaryta kinų meno paroda. Čia išstatyti meno kūriniai apima aštuonias kinų dinastijas ir yra vienintelė šios rūšies meno paroda pasiekusi vakarų pasaulį.

Parodoje išstatyti 282 meno darbai rodo kiniečių meno vystimosi raidą per 20 šimtmečių, t. y. nuo 3-čio šimtmečio pr. Kr. iki vidurio 19-jo šimtmečio.

Kaip Clevelando Meno muziejaus direktorius Sherman E. Lee pastebėjo, ši paroda yra gal tik vienintelė proga gyvenime susipažinti su kiniečių tokios apimties menu. Reikia pripažinti, kad kiniečių tauta pasižymi turtingiausiom meno tradicijom pasaulyje. Šie minėti kinų meno darbai pirmiausia buvo išstatyti Nelson Gallery — Atkins muziejuje Kansas City. 1982 metų rudenį paroda iš Asia House Gallery New Yorke bus perkelta į tautinį japonų muziejų Tokyo.

Kinų meno darbai daugumoje atlikti teptuku ir rašalu ant popierio ar šilko. Tiek priemonės, kiek ir medžiaga kiniečių meno istorijoj nesikeitė per šimtmečius.

Parodoje išstatyti darbai apima tris pagrindines piešinių kategorijas: įvairias figūras, paukščius, gėles — gamtovaizdžius. Vieni vertikalėj pozicijoj, kiti horizontalėj ir albumo lapuose.

Pirmieji darbai, kaip minėjau siekia 3-čią šimtmetį prieš Kristų ir juose dominuoja daugiausia figūros. Sekantys darbai apima 7-tą ir 8-tą šimtmetį, būtent T'ang dinastiją 618-906 metus.

Naturalizmas ir monumentalus gamtos vaizdavimas savo aukštumas pasiekė šių didžiųjų meistrų laikotarpyje, t. y. Hsu Tao-ning, Li CH'eng ir CHu-jan.

Pietinės Sung dinastijos laikotarpyje realizmas pradėjo vengti smulkių detalių, viskas buvo vaizduojama stambesnėmis linijom ir mene pradėjo reikštis žmogaus jausmai. Tuo laiku daugiau reikėsi spontaniški menininko jausmai bei intuiicija.

13-tame šimtmečiu Kiniją okupavo mongolai ir kinų menas reikėsi jau Yuan dinastijos įtakoje. Tada intelektas mene vis didesnės reikšmės įgaudavo ir daug daugiau dėmesio buvo kreipiamas į kompoziciją. To laikotarpio įtakingiausias meistras buvo Ni Tsan.

Toliau reikėsi menininkai-mokslininkai, kurie išvystė garsią Ming dinastiją. 17 ir 18 šimtmečiuose išsivystė garsi kiniečių meno sritis tai būtent medžiagų dekoravimas.

Šią pilną 8-nių amžių kiniečių meno darbų parodą suorganizavo Nelson Gallery — Atkins muziejus kartu su Clevelando meno muziejumi.

Norintiems plačiau susipažinti su kiniečių menu Clevelando meno muziejus teikia neapmokamas pamokas, įvairias filmų programas. Taip pat bus sudaryta ir mokslinė parodos programa, kurioje bus aptariamoms kiniečių meno temos bei technika.

• **Lietuvių Dailės Archyvas**, veikias Jaunimo Centro patalpose Chicagoje, kviečia lietuvius dailininkus siųsti jam medžiagą apie savo kūrybą. Archyve yra laikomos nuotraukos, iškarpos, katalogai, knygos, skaidrės — visa tai kataloguojama, sudedama į albumus. Archyvą pavyzdinčiai tvarko dail. Magdalena Stankūnienė, kuri į archyvo spintas iki šiol yra padėjusi šių dailininkų sutvarkytas knygas-albumus: V. Balukienės, P. Aleksos, J. Kelečiaus, V. Petravičiaus, R. Mozoliausko, J. Daugvilos, A. Sutkuvienės, P. Kaupo, A. Kurausko, J. Mielulio. Netrukus bus jų daugiau. Archyvo tvarkytojai talkina Jonas Stankūnas, kuris susidariusioms išlaidoms padengti paaukojo 500 dolerių. Visais archyvo reikalais galima kreiptis į M. Stankūnienę, 7309 So. Fairfield Ave., Chicago, Illinois 60629.

• **Rašytojas Algirdas Landsbergis** vasario 14 d. išvyko į Europą, kur aplankys kai kurias lietuvių kolonijas ir dalyvaus P.E.N. kongrese. Tars žodį Vasario 16 d. minėjime Londone, skaitys paskaitą Keston kolegijoje, susitiks su Amnesty International pareigūnais ir viešną D. Britanijoje užbaigs su savo kūrybos rečitaliu Londono lietuviams. Vasario 23-27 d.d. dalyvaus P.E.N. kongrese Kopenhagoje, Danijoje. A. Landsbergis drauge su šių metų Nobelio literatūros premijos laureatu Č. Milašium yra egzilų skyriaus vicepirmininkai šioje tarptau-

Clevelando meno muziejaus direktorius Sherman E. Lee su Dirvos bendradarbe Ingrida Bublione per kinų kūrinių parodos atidarymą. William A. Wynne, The Plain Dealer nuotr.

Dvidešimtas Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1981 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

itnėje rašytojų organizacijoje. Šalia dalyvavimo kongrese A. Landsbergis yra pakviestas skaityti paskaitą Amnesty International skyriuje Kopenhagoje. Iš ten kelias į Vasario 16 gimnaziją, kur praleis kelias dienas su mokiniais, pokalbiuose apie mūsų literatūrą ir supažindins juos su savo kūryba. Be to, planuojamas jo kūrybos rečitalis Stuttgart'o lietuviams. Kelionę Europoje užbaigs Muenche-

ne, kur kalbės per Radio Free Europe, rinks medžiagą savo studijom ir kovo 8 d. susitiks su Muencheno lietuviams. Į JAV grįš kovo 10 d. Jo kelionę remia PLB valdyba.

WANTED EXPERIENCED HELP to work & live in sunny Florida AVIATIC REPAIR TECHNICIANS AIRCRAFT SHEET METAL MEN A & P MECHANICS FOR LEAD MEN Positions in Maintenance Department. Apply call or write to: Joe Staples, Director of Maintenance BURNSIDE-OTT AIRMOTIVE 14100 S. W. 129 St. Miami, Fla. 305-235-0850 (5-9)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Tautinė veikla šiandien

EMILIJA ČEKIENĖ

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga dar visai neseniai, prieš pusantų metų atšventė 30 metų nuo išsteigimo ir šito vardo gavimo sukaktį, tačiau tautinė srovė įvairiuose kraštuose, įvairiais būdais ir vardais reiškiasi jau apie 75 metus ir įgalina švęsti savo egzistencijos deimantinį jubiliejų. Gi tautinės minties laikraštis DIRVA praėjais metais atšventė 65 m. sukaktį. Tai vis ne eiliniai, bet prasmingi ir didžiai garbingi įvykiai, tautinės minties žmonių didžiomis pastangomis, jėgomis ir darbu bei materialine parama palikę Lietuvai, išeivijai ir visai lietuvių visuomenei istorinį palikimą visose lietuviybės srityse: politinė, kultūrinė ir lietuviybės tęstinumo išlaikyme.

Negrijtant į gilią praeitį trumpai pažvelkime į save, ar einame savo pasirinktu keliu gyvendami ne savo tėvynėje. Daug metų nešašame tremties gyvenimo našta. Šis dvasiniai slegiantis tremties gyvenimas reikalauja didelės atsakomybės visuose šio amžiaus lietuviškuose klausimuose ir svarbu, kad į tuos klausimus atsakymą rastų kiekvienas žmogus pats iš savęs, kitų neįtaigojamas, kad nebūtų niekieno varžoma jo laisvė, tuo labiau, jog gyvenam pilnos demokratijos krašte. Ties klausimai yra: paskirų individų idėjos, tautiniai interesai, organizacinė bei politinė veikla. Leiskime kiekvienam apsispręsti nepriklausomai. Bet koks prievartavimas, varžymas kito laisvės, yra žmonijos pažangos stabdis, o juk mes esame žmonijos dalis ir veikiamė gerbdami kitų tautų laisvę ir siekdami savo tėvynei nepriklausomybės.

Nebrukime viens kitam per prievartą savo "neklaidingumo" dėsnį, nes visi esame klaidingi, o tas brukimas tikslo nepasiekia, o tik sukelia neapykantą ir parodo kultūringumo stoką. Tautinis idealas yra juk visų vienas, nors pasaulėžiūros skirtingos ir keliai skirtingi, kuriais į idealą einama.

Nors esame nauji žmonės svetimame krašte, svetimoje aplinkoje, bet atsiveždami savas organizacijas, tradicijas, tuos pačius jų siekimus ir naujoje žemėje

mums reikalingas tik naujas jų įgyvendinimo būdas, pritaikytas prie naujų reikalavimų ir mums čia niekas nedraudžia savo tautos tradicijų, kultūrinių vertybių puoselėti bei Lietuvai laisvės siekti. Todėl, kad nepranyktume pilkoje masėje, kuri neturi gilesnių įsitikinimų, nepasireiškia nei kūrybine galia nei kitomis iškilesnėmis savybėmis, turime galimai dažniau suvažiuoti ir aptarti tolimesnį savo idėjinį kelią, kad svetimoje žemėje nuo jo nenukryptume.

Tautinė srovė per kelis dešimtmečius išugdžiusi daug stiprių ir taurių asmenybių tiek savam krašte, tiek išeivijoje, paskyrusių Sąjungai savo didžiausią gyvenimo dalį, eina ir toliau nuo tų siekių nenutoludama. Vaižganto pavyzdžiu kelia, kas tautoje buvo gražiausio, prakilniausio. Vaižganto pavyzdžiu siekia matyti viens kitame ne tik geruosius savumus, bet ir ydų, bet žmogaus vertę dėl to nemažinant ir, svarbiausia Tautinės Sąjungos veiklą grįsti didžiausiu altruizmu ir laikyti laisvą nuo bet kio savanaudiškumo.

Mūsų kelias, Antano Smetonos žodžiais tariant, kaip Vaižganto, kuris susidurdamas su visomis gyvenimo drumzlinomis srovėmis, palei jas slankiodamas, kaip bedugnių pakrantėmis, — jis nepasiviro, neiškrypo iš Lietuvos vidurio kelio, pat pradžioje pasirinkto. Nuo jo visiems gero pritaipo, o jam nieko pikto nuo kitų nepilipo", tad ir mes einame tuo mūsų pasirinktu keliu.

Kad šiuos kilnius Sąjungos tikslus sėkmingai įgyvendintume, tuo darbingu tautiniu keliu turime eiti visi, nes mūsų veiklos prasmė yra tame, kad vieningai

ir sėkmingai galėtume vykdyti savo organizacinius uždavinius.

Mūsų visos išeivijos, taigi ir Tautinės Sąjungos svarbiausias yra kultūrinis kilmimas, be kurio neįmanoma kova dėl tautinės ištikimybės ir jos išlaikymo. Kad galėtume to siekti reikalinga, net būtina savo veikimą derinti ir nukreipti į vieną visiems bendrą tikslą — tautos gyvybės išlaikymą ir jai laisvės atgavimą. Jei visų žvilgsniai kryptų į tą vieną idėjinį tikslą, i ateitį, tai būtų daug išvengta tarpusavio ginčų, kuriuos daugumoj iššaukia tik asmeniškumai.

Naujieji išeivijoje praleisti dešimtmečiai įnešė į mūsų gyvenimą naujų spalvų, naujų visuomeninių santykių formų, kilusių ir augusių svetur, kurių vertės dažnai nesvarstydami, atrankos nedarydami, paskendome tose svetimybėse, pamiršdami ir prarasdami nemažą to, kas lietuviškoje sieloje nuo amžių yra pripažinta gera ir tikrai vertinga.

Lietuvių tauta tačiau gerai žino, kad tautinė idėja neprivalo skaitytis, nežiūrint kokios priešingos jėgos jai stovi skersai kelio, žino, jog prieš tikros idėjos ugnį kartais didžiausios kliūtys netikėtai sutirpsta. Pasaulio materialiniai ir moraliniai santykiai dažnai visai

netikėtai pasikeičia ir likimas staiga atneša idėjoms palankią dirvą. Lietuvių tauta taip pat žino, kad tautiniai idėjai dirbti, už ją kovoti, yra savaime garbinga, patraukli ir niekad nėra per vėlu, nors daugelyje visuomenės narių ji būtų primiršimo rūdimis apnešta ir, nežiūrint kokias mažų vilčių pasėkas tas darbas rodytų. Mūsų tauta jau buvusi kartą materialiniam ir moraliniam skurde, bet gyvą ir garbingą tautos sielą išlaikė. Daug tautos vaikų Rusijos gilumoj savo tėvynę buvo primiršę, kaip ir dabar išeivijoje, tik tai čia ne skurde, o prabangoje. Tautinės idėjos gajumo dėka jie pasijuto laimingi, kad gali įrodyti savo lietuvišką kilmę Lietuvos nepriklausomybę atgavus. Taip ir čia dabar, vis daugiau atsirančių jaunuolių besidominčių savo kilmę ir tautos istorija. Kas drįstų ginčyti, kad ateitis neatneš mūsų tautai ir mums dar netikėtų staigmenų net istorijoje negirdėtų, jei mes neatsisakysim lietuviškojo humaniškumo ir tautinės idėjos išlaikymo savyje ir skleidimo visuomenėje.

• LB Seattle, Washington, apylinkės valdybą sudaro: pirm. Ina Bertulytė-Bray, vicepirm. Vytautas Lapatinskas, sekr. Nijolė Ralsys ir ižd. Bruno G. Morkūnas.

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/CHICAGOS:

*balandžio 15 — \$ 977.00	*liepos 20 — \$1112.00
gegužės 7 — \$1019.00	*rugpiūčio 3 — \$1112.00
birželio 4 — \$1148.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
birželio 18 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00

IŠ NEW YORKO:

gegužės 2 — \$1019.00	rugpiūčio 3 — \$1068.00
gegužės 13 — \$1136.00	(su Varšuva)
(su Ryga)	rugpiūčio 19 — \$1382.00
gegužės 21 — \$1108.00	(su Ryga)
liepos 6 — \$1068.00	rugsėjo 3 — \$1148.00
(su Varšuva)	rugsėjo 24 — \$1059.00
	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas — yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

PHYSICAL THERAPISTS

Excellent opportunity to expand your professional horizons. We are seeking a Registered Physical Therapist to join our team. We offer competitive wage and benefits. This is a challenging opportunity for both the new graduate and experienced Therapist. Send your resume and earnings history to:

SOUTHWESTERN MICHIGAN HEALTH CARE ASSOCIATION

Personnel Department

960 Agard

Benton Harbor, MI 49022

An Equal Opportunity Employer M/F

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSŲ

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauceliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

DR. DOVAS ZAUNIUS (51)

Dr. Albertas Gerutis

Simaičio direktorija ir seimelio paleidimas

Taip atsidūriau Ženevoje ir įteikiau ministrui "diplomatinių pakietą", kaip techniniu terminu vadinta "diplomatinio kurjerio" vežamoji korespondencija.

Pasirodė, kad šis nelauktas, savaime banalus įvykis nepaprastai paveikiai nulėmė mano tolesnį gyvenimą. Dėl šios mano "diplomatinio kurjerio" misijos šiandien esu ne kur kitur, kaip Šveicarijoje!

Atsimenu, kaip Dr. Kazys Graužinis, ėjęs užsienių reikalų ministro kabineto šefo pareigas, man aprodė Ženevą. Jis mane nusivedė į Tautų Sąjungos rūmus, kurie tada dar buvo kukliai prisiglaudę Ženevos paežeryje stūksančio senyvo viešbučio "National" patalpose. Tarybos posėdžiai vykdavo nedideliame stikliniame priestate, kuriuose žiemą būdavo šaltoka, o vasarą jį įkaitindavo saulė. Tai čia ėjo Dr. Zauniaus "dvikova" su von Buelowu! Atsiradau Ženevoje jau po "dvikovos". Dr. Graužinis vedėsi mane į kiek atokiau buvusius, specialiai tam reikalui pastatytus Tarptautinio Darbo Biuro rūmus, irgi ežero pakrantėje. Jis mėgo greitai žingsniuoti, tad tik spėjau išlaikyti jo tempą.

Kai dar iš Rygos laikų naudojausi Dr. Zauniaus palankumu, jis savo iniciatyva pasiūlė man pasilikti Ženevoje kelias dienas ir apsidairyti ten veikiančiose gausingose tarptautinėse institucijose.

"Apsidairymas" turėjo man svarbių pasekų. Kaip jau rašiau, Berlyne ėjau "Eltos" (kartu ir Latvijos "Letos" ir Estijos "Etos") korespondento pareigas, bet tuo pat metu studijavau teisę Berlyno universite. Nūn artinausi prie studijų galo. Bet kai Berlyno universitetas man atrodė "per didelis", nes dėl studentų gausumo buvo sunku sumegsti artimesnį kontaktą su profesoriais (o tai buvo būtenybė, rašant disertaciją daktaro laipsniui gauti), ketinau dviems paskutiniams semestrams pasitraukti į mažesnį studentų skaičiumi universitetą. Galvojau apie kelis Vokietijos mažesnius universitetus, susidomėjau taip pat Austrija.

Nūn, kai kaip diplomatinis kurjeris" atsidūriau Ženevoje, o Dr. Zauniaus dėka galėjau šiek tiek apsidairyti Šveicarijoje, man dingtelėjo mintis (jos kažkodėl anksčiau neturėjau), kodėl man nepasirinkti kokį Šveicarijos universitetą? Netrukus atsisveikinau su tarnyba "Eltoje" ir įsirašiau į Berno universitetą, kurį po metų baigiau. Apsisprendimui vykti į Šveicariją akstiną davė mano netikėtoji "diplomatinė" kelionė į Ženevą, o Dr. Zaunius sudarė sąlygas, kad galėjau prailginti savo buvimą Šveicarijoje ir apsigalvoti dėl tolesnio studijų plano.

Šia proga galu pastebėti, kad buvau suplanavęs, jog užsienių reikalų ministerijos darbų ribose specializuosius Rytų Europos reikaluose. Mane toji Europos zona daugiau įdomavo, ne kaip Vakarų Europa, nes laikiau, kad turime su artimesniais kaimynais tiesioginių praktinių reikalų, tuo tarpu kai vakarų valstybėse atsidūrę mūsų diplomatai dirbo labiau "abstraktinį" darbą. Be mano jau anksčiau įsisavintų Rytų Europos tautų kalbų buvau bepradesas mokintis dar vieną kitą tos zonos tautos kalbą. Bet likimas lėmė kitaip: pasidariau prieš savo norą "vakarų europiečiu".

Jau esant užsienių reikalų ministru Stasiui Lozoraičiui, su kuriuo ir su to meto karo attaché Berlyne generalinio štabo pulkininku Kaziu Škirpa mane rišo sena pažintis, 1937 metais kilo mintis atsteigti nuolatinę delegaciją prie Tautų Sąjungos Ženevoje. Pulk. Škirpa buvo paskirtas pasiuntiniu (nuolatinio delegatu) prie Tautų Sąjungos, o aš, kaip pažįstantis Šveicariją, patekau į tos delegacijos sekretorius. Kai savo tuometinio šefo Lozoraičio paklausiau, ku-

riam laikui esu skiriamas Ženevon, gavau atsakymą: "Dviem metams".

Po dviejų metų prasidėjo karas, o netrukus Lietuvos valstybę ištiko siaubingoji katastrofa. Dviems metams apribotas mano buvimas Šveicarijoje gerokai įkopė į penktąją dešimtį...

Skaitytojas teatleidžia man šį įtarpą, bet norėjau tik pastebėti, kad Dr. Zaunius keliais atvejais paveikė mano gyvenimo kelią. Kai po mano "diplomatinio kurjerio" misijos Ženevoje atsisveikinau "Touring-Balance" viešbutyje, kur buvo sustojusi Lietuvos delegacija, su savo šefu ("Elta" buvo užsienių reikalų ministerijos skyrius), buvau jau apsisprendęs netrukus vėl grįžti Šveicarijon studijuoti. Bet tada negalėjau nujauti, kad šiame krašte teks išgyventi ne vieną metų dešimtį.

45. Simaičio direktorija ir seimelio paleidimas

Tuo pat metu, kai Ženevoje svarstyta Boettcherio atstatymo byla, gubernatorius Antanas Merkys dėjo pastangų sudaryti naują Klaipėdos krašto direktoriją vietoje laikinos direktorijos, kurios priešakyje stovėjo J. Tolišius. Tačiau seimelio daugumos partijos ir toliau sabotavo gubernatoriaus žygius padėčiai normalizuoti. Dar vasario 6 d. vokiečių partijų (Landwirtschaftspartei ir Volkspartei) vadovybės atsiuntė gubernatoriui raštą, protestuodamos prieš Boettcherio pašalinimą ir reikalaujamos "grąžinti statutą atitinkančią padėtį". Į gubernatoriaus iniciatyvą naujos direktorijos sudarymo reikalu tos pačios partijos vasario 10 d. pareiškė centro valdžios atstovui raštu, kuriame sakoma: "Mes palaikome savo Jums š. m. vasario 6 d. įteiktą protestą". Partijos, pasitikėdamos, matyti, lauktu Berlyno laimėjimu Tautų Sąjungoje, atsakė gubernatoriui, kad "mes negalime duoti pasiūlymų direktorijos pirmininko vietai tol, kol pirmininko Boettcherio klausimas nėra išspręstas ir kol jį svarsto Tautų Sąjungos taryba Ženevoje".

Bet kai Vokietija nesulaukė jos tikėtų rezultatų Ženevoje, Boettcheris vasario 23 d. atsiuntė gubernatoriui atsistatydinimo pareiškimą: "Tautų Sąjungos tarybos svarstymas parodė, kad dar gali praeiti mėnesiai, ligi bus padarytas sprendimas, ar gubernatorius turi teisę ar neturi teisės atšaukti direktorijos pirmininką. — Klaipėdos krašto interesai reikalauja, kad būtų, kiek galima greičiau, sudaryta statutą atitinkanti direktorija. Kad mano asmuo nieku nekliudytų bet kokioms seimelio daugumos partijų deryboms direktorijai sudaryti, aš pareiškiu, kad šiuo atsisakau nuo direktorijos pirmininko pareigų".

Gubernatoriui raštas jokios reikšmės nebegalėjo turėti, nes Boettcheris jau vasario 6 d. buvo iš pareigų atstatytas.

Vasario 27 d. gubernatorius paskyrė direktorijos pirmininku Eduardą Simaitį. Tuo reikalu "Elta" paskelbė tokį komunikatą:

"Kaunas. II. 27. Elta. Daugumos partijų atstovas Gubba pasimatyme su gubernatorium, kuris įvyko vasario 26 d., jam pareiškė, kad partijos ir toliau palaiko protestą prieš Boettcherio atšaukimą. Gubernatorius Gubbai į tai atsakė, kad tokiomis aplinkybėmis jis negalės sueiti į oficialų kontaktą su minėtomis partijomis.

Vasario 27 d. gubernatorius pavedė mokyklų rektoriui Ed. Simaičiui, 40 metų amžiaus, kilusiam iš Klaipėdos krašto ir gavusiam profesinį išmokslinimą Waldau mokytojų seminarijoje, netoli Karaliaučiaus, sudaryti direktoriją.

Simaitis yra neutralus žmogus, nepriklausęs iki šiol jokiai politinei partijai ir nedalyvavęs jokiose politinėse kovose. Jo visa ligšiolinė veikla buvo skiriama jaunuomenės auklėjimui.

Naujasis pirmininkas ketina kreiptis į kai kuriuos daugumos partijų asmenis su tikslu pritraukti juos bendradarbiauti naujoje direktorijoje".

Kaip iš "Eltos" apibūdinimo seka, gubernatorius pasirinko direktorijos pirmininko pareigoms pedagogą, galėjusį turėti šansų surasti bendrą kalbą su daugumos partijomis. Jis iki tol nebuvo veikliau pasireiškęs politiniame gyvenime, buvo, ano komunikato, "neutralus žmogus". Kaip man teko susidaryti nuomonę, kai po vienerių metų aš patį atsiradau Klaipėdoje, Eduardas Simaitis buvo galvotas žmogus, susipratęs lietuvis, išlaikyto ramaus būdo, be polinkio į kraštutinumus. Jis turėjo visus duomenis užimti iškilia vietą Klaipėdos krašte.

Kovo 1 dieną išleistas naujas "Eltos" pranešimas direktorijos sudarymo reikalu. Jame, tarp kita, sakoma: "Naujai paskirtas iš keturių narių, iš kurių du būtų daugumos partijų. Atstovai, išklause direktorijos pirmininko nuomonės, pažadėjo šiandien atsakyti raštu".

Pats direktorijos sudarymas vyko labai sunkiai. Ypač pragaistą įtaką darė Berlyno kišimasis bei spaudimas. Kovo 7d. Lietuvos delegacija, būdama Ženevoje, įteikė signatarinėms valstybėms pareiškimą pro memoria forma, kuriuo atkreipė tų valstybių dėmesį į neleistiną vokiečių generalinio konsulo Klaipėdoje elgesį. Tame pareiškime, tarp kita, pasakyta:

Iš Klaipėdos pranešama Lietuvos delegacijai, kad tenykštis vokiečių Generalinis Konsulas aktingai kišasi į naujos Direktorijos sudarymą. Nustatyta, kad Klaipėdos Krašto Seimelio daugumai priklausančieji elementai supažindina vokiečių Generalinį Konsulą su kiekvienu savo pasikalbėjimu su Klaipėdos Gubernatorium arba dabar su p. Simaičiu, Direktorijos Pirmininku, ir veikia pagal instrukcijas, kurias gauna iš kalbamojo Generalinio Konsulo arba per jį iš Berlyno".

Tačiau dar kelias dienas trukusios derybos rezultatų nedavė, nežiūrint to, kad Simaitis sutiko su vokiečių daugumos reikalavimu padidinti direktorijos narių skaičių iki penkių, kurių trys turėjo priklausyti minėtoms partijoms. Taigi direktoriją turėjo sudaryti du lietuviai ir trys vokiečiai (vokiečiai). Betgi visas reikalas, tarp kita, užkliuvo už J. Tolišiaus, prieš kurį pasisakė daugumos partijų vadai.

Kovo 12 d. Kauno laikraščiuose paskelbta žinia, kad "p. Simaitis paskirs lietuvišką direktoriją".

Kovo 14 d. "Elta" išleido naują komunikatą, kuriuo pranešama, kad Simaitis direktoriją jau sudarė. Komunikato turinys toks:

"Klaipėda. III - 14. Elta. Klaipėdos seimelio daugumos partijoms kovo 12 d. po ilgo vilkinimo atsisakius nurodyti direktorijos pirmininkui p. Simaičiui tris savo kandidatus į direktorijos narius ir net pareiškus pretenzijų prieš paties pirmininko asmenį, po to kai jos buvo su juo susitikusios ir kai jis joms buvo direktorijoje rezervavęs tris vietas iš penkių, šiandien, 12 d., direktorijos pirmininkas sudarė direktoriją iš p. p. Tolišiaus, Kadgyno ir Reizgio".

Tiek Kadgynas, tiek Reizgys jau anksčiau buvo direktorijos pirmininkais.

Po kelių dienų paskelbta, kad naujosios direktorijos nariai pasiskirstė pareigomis: Simaitis paėmė mokyklų ir teismų skyrių, Kadgynas — finansų, Reizgys — policijos, susisiekimo, girių ir laukininkystės, Tolišius — komunalinį ir labdarybės skyrių.

46. Vokietijos kanclerio provokacijos

Nepasiekusi Tautų Sąjungos taryboje jos pasistatytųjų tikslų, Vokietija ne tik nenurimo, bet dar sustiprino savo akciją. Iš vienos pusės ne tik vokiečių spauda, bet ir valdžia skleidė visokias pramanytas žinias apie kažkokius piktus Lietuvos vyriausybės sumanymus Klaipėdos krašte, kaip antai apie norą iš viso panaikinti autonominį režimą, ruošimasi įvykdyti Klaipėdoje kažkokį "pučą" ir panašiai. Tuo Berlynas siekė sudaryti nuomonę, kad Klaipėdos kraštas esąs kažkoks "neramumų židiny", iš kurio kylanti grėsmė vishotinei taikai.

(Bus daugiau)

Liucija Mažeikienė daro pranešimą, susirinkimo pirm. Jonas Petronis ir sekr. Marija Butkienė.

LOS ANGELES LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ KLUBO VEIKLA

Laimingai metus atidirbę, laimėję rinkimus, Los Angeles Lietuvių Respublikonų Klubo nariai susirinko į savo metinį narių susirinkimą pasidžiaugti pergale.

Gražioje Tautinių Namų salėje, išpuoštoje Amerikos prezidento Ronald Reagan paveikslais, Klubo pirmininkė Liucija Mažeikienė, pasveikinusi Lietuvos generolą Vytautą Čekanauską su poniu, klubo narius bei svečius, atidarė susirinkimą, pakviesdama Joną Petronį pirmininkauti ir Mariją Butkienę sekretoriauti.

Gavęs susirinkimo pritarimą darbotarkei, J. Petronis pakvietė Klubą pirm. Liuciją Mažeikienę padaryti metinį veiklos pranešimą.

Ji po trumpo įvado paminėjo, kad visi darbai bei laimėjimai buvo pasiekti visos valdybos bei klubo narių glaudaus bendradarbiavimo bei nuoširdžios talkos dėka. Atliktus darbus suskirstė į 24 punktus ir juos chronologine tvarka išdėstė. O tų darbų bei posėdžių buvo daugybė. Dalyvauta San Diego miesto Ralley for Reagan. Pasiųsta telegramą į Washingtoną prašant paremti rezoliuciją No. 200, dalyvauta Respublikonų platformos apklausinėjime ir įduota 50 egz. laiško, kuriame buvo išdėstyti lietuvių pageidavimai. Klubą pastangomis iš Reagano buvo gau-

tas sveikinimas lietuviams Vasario 16 d. proga. Sudarytas specialus komitetas Reagan rinkiminei akcijai išvystyti. Rūta Lee rezidencijoje, buvo surengta popietė, kurioje dalyvavo virš 100 svečių ir surinkta aukų 6,000 dol. Dalyvauta banke, kuriame buvo pagerbtas ilgametis respublikonų tautybių tarybos narys Antanas Skirus. Gerbiant 1980 metų iškiliąsias moteris, buvo pagerbta lietuvė komp. muz. Giedrė Gudauskienė. Tautinių grupių respublikonų 10-tame suvažiavime Clevelande dalyvavo L. Mažeikienė ir Jonas Venckus. Dalyvauta ir dirbta Reagan for President komitete. Klubą valdybos ir komiteto už

Lietuvių Respublikonų Klubą nariai su Lietuvos gen. konsulu. Iš kairės: Simas Kvečas, Bronė Skirienė, Liucija Mažeikienė, Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas, Elena Vidugirienė, Vytautas Vidugiris, Janina Čekanauskienė, Jonas Petronis ir Adelė Bajalienė.

Reagan-Bush nariai viso yra suaukavę bei padengę susidariusias išlaidas apie 11,000 dol. Aukų surinkta apie 17,000 dol. Priedu dar atlikta įvairiausių darbų, kurie pareikalavo 3350 darbo valandų. Prašyta Respublikonų pareigūnų Baltuose Rūmuose, kad lietuviai būtų paskirti tautybių patarėjų prie prezidento. Dalyvauta respublikonų pergalės Kalifornijos darbuotojų pagerbime. Jame Lietuvių respublikonų klubas buvo pagerbtas ir gauta bronzinė lenta su gražiu įrašu. Taip pat asmeniškai buvo pagerbta ir pirm. L. Mažeikienė, gavusi bronzinę lentą.

Pirmininkė padėkojo visai valdybai ir klubo nariams už glaudų ir nuoširdų bendradarbiavimą. Atskirai paminėjo, kad daugiausiai darbo įdėjo valdybos sekretorė Bronė Skirienė ir išdėtininkas Simas Kvečas.

Po to sekė išdėtininko Simo Kvečo detalus pranešimas ir revizijos komisijos pranešimas, kurį padarė Adelė Bajalienė. Visi trys pranešimai susirinkimo narių buvo patvirtinti.

Sekė naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. P. Kazys Karūza pasiūlė, kad ta pati valdyba sutiktų būti renkama sekančiai kadencijai. Valdybos ir revizijos komisijos nariams sutikus, susirinkimas plojimu išreiškė pasitikėjimą ir tokiu būdu valdybą ir revizijos komisiją buvo išrinkta sekančių metų kadencijai.

Diskusijų metu klausimus

BASANA VIČIAUS IR YČO SURINKTI PINIGAI NE VISAI ŽUVO

Prie K. Žygo įdomaus rašinio "Kai 1913 metais Martynas Yčas ir dr. Jonas Basanavičius lankėsi Amerikoje," reikėtų paryškinti, kad ne visi Amerikos lietuvių tada suaukoti pinigai žlugo. Savo 1941 m. knygoje "J. O. Širvydas", kurią K. S. Karpius Dirvos spaustuvelyje išspausdino, pasiramstęs to meto šaltiniais, dalyką šitaip išaiškinau:

"Lietuvių mokslo draugijos pasiuntiniai misiją pradėjo 1913 m. liepos 24 d. Brooklyn, N. Y. ir baigė spalio 31 d. Mahanoy City, Pa. Jiems pavyko surinkti \$23,799.36 ir gauti 81 narį-labdarį, paaukavusį po \$100, ar daugiau. Kelionė kainavo \$1,478. Jiems išvykus dar suplaukė aukų ir iš viso susidarė \$29,122.45. Nuošimčius pridėjus, 1915 m. birželio 1 d. suma Vilniaus banke pasiekė 50,859 rublius. Karo metu didesnę dalį iš Vilniaus evakuojamas bankas išvežė į Gudijos Gomelį, ir bolševikų valdžia

kėlė bei pasiūlymus darė: Kazys Karūza, Edvinas Balceris, Charles Rakūnas, Bronė Skirienė ir Vytautas Vidugiris. Į visus paklausimus klubo pirm. L. Mažeikienė davė paaiškinimus, o pasiūlymus priėmė dėmesin ir žadėjo valdybos posėdžiuose juos pasvarstyti. Pirmininkė pasiūlė pasiųsti prezidentui R. Reagan ir State sekretoriui A. Haig laiškus su pritarimu, kad taip tvirtai pasisakė prieš komunizmą. Susirinkimas pritarė ir pavedė valdybai laiškus parašyti ir pasiųsti.

Susirinkimo pirmininkas Jonas Petronis susirinkimo vardu palinkėjo naujai valdybai ir toliau sėkmingai vadovauti Lietuvių respublikonų klubui, visus narius pakviesdamas vaišėms.

Susirinkimas buvo gausus. Linkėtina, kad ir toliau Lietuvių respublikonų klubas taip aktyviai veiktų ir atstovautų lietuvių amerikiečių tarpe. (am)

vėliau konfiskavo. Dalis liko Vilniaus banke ir žlugo. Bet 8,168 rubliai buvo paskolinti Mokslo Draugijos Vadovėlių komisijai, kurią sudarė A. Smetona, M. Biržiška, A. Janulaitis, P. Klimas ir K. Bizauskas. Ji 1917 metais išleido 19-ką besikuriančioms Lietuvos mokykloms būtinų vadovėlių, prie kurių kitą metų pridėjo dar 25. Tokiu būdu, Amerikos lietuvių Tautos namui sudėtos aukos, galima sakyti neuėjo visai veltui. Jos padėjo statyti kitokį Tautos namą — lietuvių kalba bei dvasia išmokslintą jaunimą — nepriklausomos Lietuvos pažibą bei ramstį."

Vyt. Širvydas
Hudson, N. H.

Aukos Dirvai

Atnaujinami prenumeratorai ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Motuzas, La Grange ..	3.00
J. Duncia, Southfield	3.00
P. Druseikis, Rochester ..	3.00
J. Kazėnas, Cleveland	1.00
Pilėnų tunto tėvų komitetas	5.00
P. G. Ambraziejus, West Rox	10.00
J. Budrys, Chicago	3.00
E. Stempužienė, Cleveland ..	2.00
T. Bartkus, Sarnia	3.00
S. Petravičius, Rancho Palos Verde	10.00
J. Galinis, Lemont	2.00
P. Petrušaitis, Racine	10.00
V. Janušauskas, Montreal ..	3.00
S. Jurgelevičius, Dorchester	3.00
P. Banionis, Cleveland ..	3.00
J. Činkus, Cicero	3.00
K. Naudžius, Los Angeles ..	3.00
S. Mikalauskas, Cleveland ..	3.00
Kr. Senulienė, Paterson ..	3.00
Dr. K. Pautienis, Pompano Beach	5.00
V. Vailionis, Munster	8.00
J. Ambrizas, Chicago	3.00
V. Mazoliauskas, Lake Worth	3.00
J. Vilėniškis, Australija ..	6.00
O. Adomavičienė, Winchester	3.00
J. Kancevičius, Lawrence	199.00
G. Juškėnas, Cleveland ..	5.00
O. Daškevičienė, Chicago ..	15.00
Aušros šaulių kuopa Miami Beach	20.00
X. Y., Cleveland	8.00
J. Vilutis, Chicago	8.00
J. Paškus, Pompano Beach ..	3.00
Gr. Musteikienė, Chicago ..	8.00
A. Zaparackas, Highland Beach	3.00
V. Šniolis, Palm Beach ..	6.00
S. Venclauskas, Cleveland ..	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

an opening exists in our home care operations for a currently licensed physical therapist with ability to apply rehabilitation techniques in a home setting and effectively communicate verbally and in writing. Duties required limited travel in Green County. Competitive salary. Liberal public employees, fringe benefit, package available for full time 35 hr. wk. Call or write for appt. to discuss details.

HEALTH COMMISSION
GREEN COUNTY HEALTH DEPT.
360 WILSON DR.
P. O. BOX 250
KENIA, OHIO 45385
513-376-9411 or 513-428-6351
An Equal Opportunity Employer
(7-13)

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

MINĖJIMAI

Chicagos ir apylinkių lietuviai šiais metais gausiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63-jų metų sukaktį Minėjimus ruošė ne tik Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, ne tik Lietuvių Bendruomenės apylinkės, bet ir mažesnės organizacijos ar klubai.

Kiek man žinoma, Chicagoje vasario 8 d. minėjimus ruošė: LB Brighton Parko apylinkė parapijos salėje, Korp! Neo-Lithuania Lietuvių Tautiniuose Namuose, ALTo Cicero skyrius vietos lietuvių parapijos salėje, Lietuvos Vyčių Illinois-Indiana apskritis Martinique restorane. Vasario 13 d. — skautininkų-skautininkių ramosė, J. C. kavinėje, vasario 15 d. — Chicagos Lietuvių Taryba, Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, LB Cicero apylinkė, vietos parapijos salėje, LB Lemonto apylinkė. ALTo Lake apskr. skyrius, Gary lietuvių parapijos salėje. Vasario 16 d. — Jaunimo Centras, kavinėje. Vasario 18 d. — Chicagos lietuvių moterų klubas, Lietuvių Tautiniuose Namuose. Vasario 22 d. — Balzeko lietuvių kultūros muziejus, Beverly Shores lietuvių klubas, Stankūnų restorane, LB Marquette Parko apylinkė, parapijos salėje.

Visų rengtuose minėjimuose gausiai dalyvavo patriotinė lietuvių visuomenė, išklusė paskaitininkų pasakytas mintis, pasidžiaugė meninėmis programomis, savo auka parėmė laisvini mo darbą.

JAUNIMO CENTRO VAKARONĖ

Išskirtino dėmesio savo paskirtimi sulaukė Jaunimo Centro valdybos rengtas minėjimas vasario 16 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro kavinėje. Jau pats faktas, kad minėjimas rengtas tą pačią paskelbimo dieną, vertas pagirimo ir pagarbos. Nors buvo pirmadienis, bet žmonių prisirinko tiek daug, kad vargiai sutilpo erdvioje kavinės patalpose. Rengėjai vis nešė ir nešė papildomai kėdes, kad galėtų priglauti atvykusius svečius. Užstatė visus takus ir praėjimus, visas laisvesnes vietas, kur tik galėjo įtilpti kėdė. Tiek žmonių kavinė dar nebuvo mačiusi. Ir dar vienas džiuginantis reiškinys — daug jaunų veidų. Turbūt, neapsiriksiu pasišęs, kad lygiomis varžėsi jauniausi, jauni, viduramžiai ir pensininkai. Net ir prieauglio matėsi dalyvių tarpe, o kitur niekad nematyti.

Ką galima būtų pasakyti apie programą? Pranešimai,

kviečiantieji į šią vakaronę, ir tie skambėjo naujoviškai ir reikėjo pagalvoti kas gi yra iš tikrųjų kviečiami. Jaunimo Centro šeima, įvairiai žmonių buvo suprantama. Vieni manė, kad tik JC nariai sudaro JC šeimą, kiti manė, kad tėvai jėzuitai su savo rėmėjais, dar kitiems atrodė, kviečiami visi JC lankytojai ir t.t. Radijo Margučio vedėjas P. Petrutis, pasiaiškinęs su rengėjais, reikalą paryškino ir pranešė, kad kviečiami visi lietuviai: jauni ir ne taip jau jauni, nuo lopšio iki šimtamečių.

Beje, žadėjau rašyti apie programą, o nukrypau į pranešimų aiškinimą. Neįprastam minėjimui, ne visai įprasta ir programa buvo. Vakaronę atidarė JC kultūrinės komisijos pirm. dr. Arūnas Liulevičius, keeliais sakiniai aptarė šio vakaro tikslą ir vakarui vadovauti pakvietė Rūtą Sušinskienę (Nainytę). Vakaro vadovė paaiškino, kad yra atspausdintos dainos, kurios šį vakarą bus dainuojamos ir prašė visus dalyvius įsijungti. Pradėta Maiorionio-Lietuva brangi. Be dirigento, be muzikinės palydos, dalyviai traukė taip brangius lietuvių širdžiai dainos posmus. Skaitytą Nijolės Sadūnaitės laišką, Emilija Sakadolskienė palydėjo kanklių muzika. Vėl skambėjo visų traukiama daina Grįšim, grįšim. Įtarpoje jaunasis Vėjas Liulevičius deklamavo B. Brazdžionio Mano protėvių žemė.

Pagaliau atėjo ir gyvas žodis, kurį tarė nesenai iš ok. Lietuvos atvykęs Gediminas Juodvalkis. Jis kalbėjo tema: Ar švenčia ir kaip švenčia lietuviai nepriklausomybės paskelbimo šventę — Vasario šešiolik-tąją. Viešai šios šventės nešvenčia, nes visi dirba ir administracija draudžia. Stengiamasi tą dieną puošniau apsirengti ir savo šeimoje ar artimų draugų ratelyje prisiminti. Vienur, kitur iškeliama Lietuvos trispalvė vėliava, bet tai labai rizikingas veiksmas. Okupantas istoriją klastoja ir apie Lietuvos nepriklausomą gyvenimą neužsimena. Skelbia, kad fašistai užgrobė darbininkų valdžią ir tik 1940 m., broliškų respublikų pagalba, valdžia vėl buvo gražinta darbininkams. Apie gyvenimą nepriklausomoj Lietuvoj jaunimas nežino, o išgirsta tik iš vyresniųjų pasakojimo. Kaimo jaunimas veržiasi į miestus, į mokslą ir nenori grįžti atgal į kaimą.

Į komunistų partiją daugiausia stoja iš materialinio išskaičiavimo. Ne partietis negauna geresnio darbo, neišleidžiamas į užsienį, žemi-

Chicagos jūsu šaulių "Nemunas" rinktinės vadovybė. Sėdintis iš kairės: A. Janušauskienė, plk. J. Švedas, E. Vengianskas. Stovi: M. Malėta, J. Mikulis, V. Utana ir A. Ašoklis.

P. Malėtos nuotr.

namas ir niekinamas, lyg antros rūšies pilietis. Geriau viršininkai lietuviai, nors ir komunistai, bet ne ruskiai ar kitokie "broliai". Šeimyniniuose pobūviuose, kaip vestuvėse, krikštynose, varduvėse, žmonės atsisotę dainuoja Lietuva brangi, kuri jau yra virtusi Lietuvos himnu. Žmonės tiki, kad geležinė uždanga subirės ir Lietuva atgaus laisvę, bet tai įvykti gali, tik išoriniam spaudimui vykstant.

Pats G. Juodvalkis nebuvo ištremtas, bet Sibire gimė.

G. Juodvalkio žodį palydėjo Daina Kojelytė Aisčio eilėraščių. Vėl visi dainavos Leiskit į tėvynę ir Norėčiau aš keliauti. Toliau, vienos šeimos trijų kartų atstovai: dr. Balys Paliošas, Indrė Tijūnelienė (Paliokaitė) ir Rasa Tijūnelytė kalbėjo, skaitė, deklamavo. Dar visiems sudainavus porą dainų, minėjimą baigė Jaunimo Centro vadovė, valdybos pirmininkė Irena Kriaučiūnienė. Sveikino dalyvius didžiosios šventės — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63-jų metinių proga, džiaugėsi gausia Jaunimo Centro šeima ir dėkojo programos atlikėjams. Minėjimas baigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Šis minėjimas išsiskyrė iš kitų savo paprastumu, nuoširdumu ir šilta jungtimi. Po programos, lyg viena šeima, pabendravo ir pasivaišino vynu, kava ir užkandžiais, kuriuos pagamino ir paaugojo Jaunimo Centro moterų komiteto narės.

Stalai dekoruoti žalumynais-gėlėmis, o degančios žvakės teikė mistinę prieblaną ir rimtį.

Sušnų rodamos skaidrės iš III PL jaunimo kongreso Pietų Amerikoje, sudarė foną dainų metu.

JAUNIMO CENTRO PLANAI

Jaunimo Centro naujieji šeiminkai — taryba ir

valdyba, labai energingai ir neatlaidžiai vykdo administracinį darbą. Paprastai, taryba nustato veiklos gaires, o valdyba vykdo ir atlieka visą darbą. Tarybai pirmininkauja prof. dr. Jonas Račkauskas, o valdybai — energingoji Irena Kriaučiūnienė, nešigailėdama nei darbo, nei laiko. Jau yra gautas naujas talkininkas Kazys Maldėnas, kuris apsigyveno Jaunimo Centro patalpose ir interesantams lengviau pasiekiamas.

Jaunimo Centro gerinamas ir puošiamas: įsigyti apvalūs stalai ir naujos staltiesės, pakabintos didžiojoje salėje naujos langų užuolaidos, užplanuota artimiausiu laiku pakeisti susidėvėjusias scenos užuolaidas, gauta nuolatinė policijos ausauga. Visa tai padaryta ar daroma Jaunimo Centro svečių patogumui ir saugumui.

Kultūros komisija, vadovaujama dr. Arūno Liulevičiaus, sėkmingai vykdo savo darbus. Jau suruošė 4 sekmadienines popietes ir numato daugiau jų rengti.

Suorganizuotas Jaunimo Centro moterų rėmėjų klubas, vadovaujamas Salomės Endrijonienės. Atidaryta papuošalų ir kosmetikos krautuvė, suorganizuota solistės Vando Stankienės. Gautas pelnas eina Jaunimo Centro pagerinimams.

Jaunimo Centro vadovybė svajoja ir apie didesnę užmojų — mašinų pastatymui sklypo įsigijimą, kuris yra prie pat Jaunimo Centro. Pusės bloko sklypas dabar yra tuščias. Ant dalies šio sklypo stovėjo kėklinio pastatas, kuris prieš 2 Pakšto.

metus, neišlaikęs sniego krūvio, sugriuvo. Savininkai norėjo pasakiškai aukštos kainos, o dabar nusileidžia ir tenori pusę prašytos sumos. Sklypą aptvėrus ir padarius įėjimą tiesiai į Jaunimo Centrą, saugumas žymiai padidėtų. Šis investavimas, turbūt siektų ketvirtį milijono ir reiktų labai rimtai pagalvoti ar verta tokia didelę sumą įkišti, nes juodukų spaudimas kiekvienais metais didės.

Tėvai užuotai yra patenkinti perleidę Jaunimo Centro administravimą į pasauliečių rankas.

UŽGAVENIŲ KARNAVALAS

Specialaus komiteto organizuojamas užgavėnių karnavalas — Mardi Gras įvyks š. m. vasario 28 dieną (šeštadienį), Jaunimo Centro visose patalpose. Karnavale dalyvauja daugiau tuzino įvairių organizacijų ir įstaigų.

Už gražiausias ir įdomiausias kaukes bus skiriamos 5 premijos, iš viso už 400 dol. ir organizacijų dovanos. Kaukių paradas 10 val. vak. didžiojoje salėje.

Karnavalo metu bus įvairios programos, veiks užkandinės ir gėrimų baras. Įėjimo auka tik 5 dol. Visi kviečiami ir laukiami. Nėra nei per jaunų, nei per senų.

Korp; Neo-Lithuania Las Vegas lošimo namas turės įrengusi Čiurlionio Galerijos salėse. Veiks ruletės, lošimo stalai ir gėrimų baras. Atsilankykite ir išbandykite savo laimę.

Šokiams gros žinomieji orkestrai — Vyties ir B. Pakšto.

MECHANIC POWER SEWING MACHINES

Excellent opportunity for experienced Power Sewing machine mechani. Please contact Personnel Office.

JUNG PRODUCTS, INC.

5801 Mariemont Ave.
Cincinnati, Ohio 45227
513-271-3400

An Equal Opportunity Employer M/F

Bostono lietuviai

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ BOSTONE

Amerikos Lietuvių Taryba Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą surengė vasario 15 d., sekmadienį. Vasario 13 d. prie Bostono miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos trispalvė. Šios šventės proga Massachusetts gubernatorius Edward J. King išleido specialią proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 dieną Lietuvos nepriklausomybės šventę ir ragino visus gyventojus prie tos šventės minėjimo prisidėti.

Vasario 15 d., sekmadienį, 10:15 val. ryto buvo atnaujamasi šv. Mišios šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje okupuotos Lietuvos intencija.

Minėjimas įvyko Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, kurį atidarė ALTo skyriaus pirm. inž. Aleksandras Čaplikas. Buvo įneštos vėliavos, sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, prie piano muz. Jeronimas Kačinskas. Maldą sukalbėjo klebonas Albertas Kontautas. Susikaupimo minute buvo pagerbti žuvę kovoje už Lietuvos laisvę. Tada programos pravedimą perėmė dr. Algirdas Budreckis. Ramūnas Ivaška perskaitė Mass. gubernatoriaus proklamaciją. ALTo skyriaus vice pirm. inž. Edmundas Cibas supažindino su dienos prelegentu istoriku Vincu Trumpa iš Washingtono, D. C.

Vincas Trumpa pradėjo Shakespeare žodžiais: kad karžygių darbai iškalami granite, o kalbos rašomos ant vandens. Toliau istoriniai apžvelgė Lietuvos valstybės atkurimą. Net ir patys Vasario 16-sios akto signatarai ieškoję žodžių, kaip skelbti: atstatoma, atkurama ar kūriama Lietuvos valstybė. Buvę apsispręsta: "skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis." Šis paskutinis sakinyss specialiai buvęs taikomas nutraukimui visų ryšių — unijos — su lenkais. Juk lenkai net ir atsikurus Lietuvos valstybei bandė suruošti persvarą ir prisijungti Lietuvą. Ir taip istoriniais daviniais prelegentas kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

Po pertraukos sekė meninė programa, kurią pradėjo Onos Ivaškieienės tautinių šokių jaunieji šokėjai montazu "Paverpta Lietuva", pasakojo kelis tautinius šokius, padainavo, o Rūta Kalvaity-

tė (gal 6-7 metų) padėklamavo.

Jauna ir puiki solistė Marytė Bizinkauskaitė, akompanuojant James Hay labai puikiai padainavo: Tykiai, tykiai, Ko vėjai pūčia, Lopsinė, Mano gimtinė ir bi-sui — Pajūry, pajūry.

Visas minėjimas praėjo labai gražiai. Publikos, kaip bažnyčioje, taip ir salėje daugiau nei praeitais metais. Tai geras reiškinys. Taip pat ir aukų buvo surinkta daugiau. Jos bus paskelbtos vėliau.

POKALBIS APIE LIETUVOS ISTORIJĄ

Vasario 14 d. vakare Tautinės S-gos namuose Kultūriniam Subatvakary kalbėjo istorikas Vincas Trumpa tema: "Pokalbis apie Lietuvos istoriją".

Prelegentas Trumpa kalbėjo labai trumpai. Okupuotoje Lietuvoje žmonės nori tikros Lietuvos istorijos. Dr. Šapokos istorija ten einanti iš rankų į rankas. Okup. Lietuvoje istorijos nerašo. Ten dar kiek galima rašyti apie Mindaugą, Gediminą. Bet Algirdas ir kiti jau esą netinkami. Ir iš viso esą blogai ir pas mus pačius su 19-20 šimtmečio Lietuvos istorija. Žinoma, tokia istorija rašyti esą labai sunku, kai nebėra valstybės. Tada reikia rašyti apie tautą. Dabar norimos išleisti istorijos ta dalis tenkanti rašyti prelegentui. Pirmiausia tame laikotarpy buvęs rusų lenkų konfliktas ir lietuvių rusų konfliktas. Istorija nesanti enciklopedija. Ji lyg medis, turinti būti gyva ir augti. Lietuvių atgimimas prasidėjęs su Simonu Daukantu, vyskupu Motiejum Valančium, o vėliau atėję aušrininkai ir kiti. Pradžioje rusai vedė kovą tik su lenkais. Pats caras bučiavęs vyskupui M. Valančiui ranką. Net

Smuikinkas Izidorius Vasyliūnas su sūnumi Vyteniu kovo 1 d. 3 v. p. p. duos koncertą Bostone First and Second Church salėje, Marlboro St. ir kovo 8 d. 4 v. p. p. Clevelande DMNP parapijos salėje. V. Maželio nuotr.

ir gubernatorius Muravjovas tą daręs. Taip trumpai pakalbėjęs apie istoriją ir jos rašymą ir vargus, leido statyti klausimus. Tų istorinių klausimų buvo tikrai labai daug. Jie užsitęsė apie porą valandų. Tai buvo vienas iš įdomiausių Subatvakarių. Gi pats prelegentas pasirodė kaip tikra enciklopedija, nes visus paklausesius patenkino labai išsamiais ir aiškiais atsakymais.

Po programos, kaip ir visada, buvo kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

INŽ. RAIMUNDAS ŽIČKUS

Š. m. vasario 3 d. savo konferencijoje, kuri įvyko Las Vegas, Nevedoj, Amerikos NDTMA (Non Destructive Testing Management Assoc.) į savo Board of Directors direktorius ir visos organizacijos sekretorium išrinko inž. Raimundą Žičkų.

Raimundas Žičkus Bostono universitete yra gavęs industrinės inžinierijos bakalauro laipsnį, o Babson Institute gavo magistro laipsnį iš Management. Dabar yra Technical Operation bendrovės gamybos ir prekybos skyriaus vedėjas. Prekybos reikalais ir su paskaitomis iš savo srities važinėja po visą pasaulį.

KYLANTI ŽVAIGŽDĖ MARYTĖ BIZINKAUSKAITĖ

Jauna solistė, dar studijuojanti Bostono Muzikos konservatorijoje, bet jau gerai žinoma iš jos pasirodymų su koncertais kaip kylanti žvaigždė Marytė Bizinkauskaitė, yra pakviesta dainuoti į Tarptautinio Instituto metinį balių, kuris įvyks kovo 21 d. Park Plaza (buv. Statler) viešbutyje Bostone. Į šį balių susirenka svetimų valstybių konsulai, Bostono miesto ir Massachusetts diduomenė.

Marytė Bizinkauskaitė lietuviams jau yra koncertavusi daug kur. Buvo net ir Chicagoj. Bostono miesto 350 metų sukaktį minint ji dainavo prie miesto rotušės, o pavasarį, balandžio mėnesį pakviesta koncertui net į Los Angeles.

SKAUTŲ TRADICINĖ KAZIUKO MUGĖ

Tradicinė skautų-čių rengiama Kaziuko mugė Bostone įvyks kovo 8 d., sekmadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 2-ro ir 3-čio aukšto salėse. Atidarymas 11:30 val. prieš piet. Programoje: Pietūs, vaidinimas ir "mugė", kurioje kiekvienas atsilankęs ras ką nors įdomaus nusipirkti. Visi, jauni, suaugę ir pagyvenę kviečiami į šią tradicinę skautų-čių mugę. Niekas nesigailės į ją atsilankęs.

CAPE COD

CAPE COD LIETUVIŲ VEIKLA

Pereitais metais LB Cape Cod Apylinkė padovanojo Cape Cod Community College bibliotekai Encyclopedija Lituanica visus 6 tomus. Šiais metais taip pat padovanoja penkios knygos: Prof. dr. T. Remeikio Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980, Zbarsko Lithuanian Short Stories, Adomo Galdiko Monografija, P. Puzino monografija ir Poezijos monografija.

Knygos nuvežtos į College Biblioteką, kur išstatytos porai savaitių viešam susipažinimui.

Vasario 16 dienos minėjimas įvyko vasario 22 d. 12 val. pamaldomis Our Lady of Victory bažnyčioje Centerville ir tuoj po pamaldų bažnyčios salėje buvo minėjimas.

Pagrindinę kalbą pasakė inž. E. Meilus, jr. iš Worcester, o kultūrinę programą pravedė inž. K. Barūnas.

Buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalingams. Po susirinkimo bendra kavutė. (jed)

PARENGIMAI

• Kovo 1 d. Vyčiai rengia šv. Kazimiero minėjimą. 10:15 val. ryte šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų salėje po bažnyčia bendri pusryčiai.

• Kovo 1 d. 3:30 val. p. p. First & Second Church salėje Bostone Vasyliūnų koncertas.

• Kovo 29 d. 3:30 val. p. p. Minkų radijo valandėlės parengimas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Bus suvaidintas A. Kairio 3-jų veiksmų vaidinimas. Vaidina Hartfordo grupė.

• Balandžio 26 d., per Atvelykį, Laisvės Varpo pavasarinis koncertas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Gegužės 3 d. Motinos dienos minėjimas Tautinės sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone.

INTERIOR DESIGNER

Coachmen Industries, Inc., a leading manufacturer in the RV industry, has a growth opportunity for an interior designer in its corporate engineering dept. Qualified candidates must have a design degree; 3-5 years exp. in interiors and vehicles preferred. Duties involve interior design using graphic techniques, human factor analysis, and materials selection. This is an excellent opportunity for professional development. Send resume, including salary requirements to: COACHMEN INDUSTRIES INC. P.O. Box 30 State Rd. 13 No. Middlebury, IN 46540

WANTED Journeymen Skilled MACHINISTS CNC

3-AXIS SUNDSTRAND OMNIMIL 4-AXIS DeVLIEG JIGMIL To handle short run precision jobs on these large machining centers. Qualified applicants will have 5 to 10 years of general machining experience and at least 1 year on a DeVlieg or Sundstrand machining center. We'll expect you to interpret detailed prints, plan your own set-ups, and have your own tools. You will receive top hourly rates, 10% premium for night shift, full company paid benefits... Plus the most attractive working schedule in the Northeast Ohio area. If you want the challenge of close tolerance precision machining and a work environment where results are what count, call:

Bob Cotton 216-531-3375

NON FERROUS METALS

FABRICATING

21721 TUNSTEN ROAD

EUCLID, OHIO 44117

An Equal Opportunity Employer

M/F/H (4-13)

Immediate openings for registered nurses in IV therapy, ICCU & general nursing units. For evening & midnight shifts. Competitive salary and liberal personnel policies. Contact Personnel Depart., King's Daughters Hospital, 2201 Lexington Ave., Ashland, Ky. 41101 (606) 325-7755. (6-15)

LIAUDIES INSTRUMENTŲ KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
16 dienų kelionė su 11 dienų Vilnių
ir ekskursijomis
birželio 13-28, 1981.....\$1,549
11 DIENŲ KELIONĖ SU 6
DIENOM LIETUVOJ

gegužės 11-21, gegužės 20-30\$1,129
birželio 1-11, birželio 18-24\$1,249
liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
spalio 1-11\$1,089

Lankoma: Varšuvą 2 dienas, Vilnių 6 dienas, Frankfurtą 1 dieną; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphia. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

8 White Oak Road

Newton, MA 02168

617 969-1190

Daromi giminių iškviatimo dokumentai

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

PAMINĖTA VASARIO 16

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 63 metų sukaktis minėti pradėta per abi lietuviškas radijo vandenėles.

Vasario 15 d. šv. mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės buvo atnašaujamos visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose.

Pagrindinis minėjimas buvo prarastas Kultūros Centro salėje. Atidarė DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas. Savo tartame žodyje apibūdino šios šventės reikšmę ir tolimenei programai vesti pakvietė DLOC vicepirm. dr. Stefaniją Miškinienę. Perėmus pareigas dr. S. Miškinienė į prezidiumą pakvietė: šv. Antano parapijos kleboną kun. Alfonsą Baboną, senatorį Carl Levin, Vliko vicepirmininką Liūtą Grinių, dr. Algį Barauską ir adv. Algirdą Ambrozę. "Švyturio" kuopos valdybos nariui Juozui Kinčiui vadovaujant buvo įnešta į salę 10 vėliavų.

Dr. S. Miškinienė pristatė šventėje dalyvaujančius kūrėjus-savanorius, Klaipėdos krašto vaduotojus ir kūr. savanorių Detroito skyriaus garbės narius. Savanoriai: Kazys Daugvydas, Stasys Šimoliūnas, Bronius Tatorūnas, Kostas Mykolaitis ir Petras Koncė. Klaipėdos krašto vaduotojai: Vincas Tamošiūnas, Petras Bliūdžius ir Juozas Augaitis. Kūr. savanorių Detroito sk. garbės nariai: Jonas Šepetytis ir Feliksas Motuzas. Sugiedamas Amerikos himnas. Giedoję 6 tautiniais rūbais apsirengusios mergaitės, akompanavo Stasys Šližys. Turiningą ir šventei pritaikintą invokaciją sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės. Gautas proklamacijas perskaitė: Michigano gubernatoriaus — Vida Gogelytė, Detroito miesto burmistro — Laima Palaikytė, Southfieldo miesto burmistro — Alma Matvėkaitė ir senatoriaus Riegel laišką — Violeta Abariūtė. Pristatyti į Vasario 16 minėjimą atvykę kitų tautybių svečiai-atstovai.

Algirdas Ambrozė pristatė valstijos senatorių Carl Levin, kuris pasakęs 8 minučių kalbą tuojau apleido salę. Dr. S. Miškinienė pristatė Vasario 16 pagrindinį lietuvių kalbą kalbėtoją inž. Liūtą Grinių, kuris kalbėjo virš 20 minučių.

Po jo kalbos buvo apdovanoti Aušros ir Žiburio lituanistinių mokyklų rašinio konkurse laimėję premijas mokiniai.

Po 10 minučių pertraukos sekė meninė dalis. Rusnės

Baltrušaitytės vadovaujama šokių grupė "Audinys" pašoko 4 tautinius šokius. Akordeonu grojo Vidas Neverauskas, o muz. Stasio Sližio vadovaujamas jaunimo choras padainavo keletą dainų.

Minėjimas baigtas jaunimo chorui ir visiems dalyviams sugiedant Lietuvos himną. Minėjime dalyvavo apie 400 žmonių. Aukų surinkta irgi nemaža, nors nebuvo skelbta kiek, bet kas tai išsitarė, kad apie 4,000 dol. Džiūgu, kad vasario 16 minėjimą ruošė ir jį pravedė jaunosios jėgos.

Prie vėliavos pakėlimo iškilmių

Buvo skelbta ir minėjime užprašyta dalyvauti Lietuvos vėliavos pakėlime, vasario 16 d. 8:30 val. prie miesto rotušės. Į pakėlimą atvyko "Švyturio" kuopos vadas Br. Valiukėnas su savo šauliais, pora "Aušros" lituanistinės mokyklos mokinių ir aš. Kaip tyčia ne vieno iš rengėjų ir tų kurie sielojasi tik pinigais.

Miesto pareigūnas pasakė: šiandien lyja, o kai lietus lyja, mes Amerikos vėliavą nekeliam, jei jūs norite, mes galime jūsų pakelti? Buvo atsakyta, gerai, kelkite. Bet po kiek laiko pareigūnas vėl atėjo ir pranešė, kad nekeliant Amerikos vėliavos, negalima kelti ir kitos vėliavos. Taip ir išsiskirstė, nepakėlė Lietuvos vėliavos. Rengėjai tai turėtų žinoti ir iš anksto perspėti: Jei lietus lis, Lietuvos vėliava nebus keliama.

MIRĖ SAVANORIS-KŪRĖJAS AUGUSTINAS VITKAUSKAS

A. A. A. Vitkauskas

Vasario 9 d. Mount Carmel Mercy ligoninėje atsisakė su šiuo pasauliu savanoris - kūrėjas Augustinas Vitkauskas, sulaukęs 81 metus amžiaus. Tai buvo skaudi ir netikėta žinia. Nors Augustinas buvo sulaukęs gražaus amžiaus, bet dar buvo tvirtas ir gerai atrodantis žmogus.

Augustinas Vitkauskas buvo gimęs 1900 m. sausio

EUROPA TRAVEL SERVICE, INC. 911 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119 TELEF.: (216) 692-1700

SUTIKIME PAVASARĮ SAULĖTOJE ITALIJOJE

Kelionė į ROMA iš Clevelando

vadovaujant

KUN. JUOZUI A. BACEVIČIUI,

nuo gegužės 5 iki gegužės 14

MILANAS — FLORENCIJA — ASYŽIUS — ROMA

(lėktuvas, autobusas, viešbučiai, audiencija pas šv. Tėvą,

pusryčiai bei vakarienė)

tiktai už 1100 dolerių!

Skubiai rezervuokite vietas skambindami: EUROPA TRAVEL SERVICE.

Tel. (216) 629-1700 ir prašydami Annie ar Veronikos.

Paskutinį kartą už tokią kainą kelionė į Italiją, gražiausiu metų laiku.

Kun. J. Bacevičius, šv. Jurgio parapijos klebonas.

8 d. Rygoje. Jaunas būdamas įsijungė į lietuvių savanorių eiles ir kartu su kitais gynė Lietuvą nuo visų į ją besiveržiančių priešų. Velionis vachmistro laipsniu ilgesnį laiką tarnavo 1-me D.L.K. E. Jonušo Radvilos gusarų pulke ir dirbo štabe. Įsteigus Kavalerijos štabą, kaip turįs administracinį patyrimą, buvo perkeltas į tą štabą ir jame dirbo iki Lietuvos okupacijos.

Buvo užsitarnavęs tokius žymenius: Savanorių kūrėjų medalį, Lietuvos Nepriklausomybės 10 metų sukakties medalį, D.L.K. Gedimino ordeno medalį ir Vytauto Didžiojo medalį.

Augustinas atvykęs į Ameriką apsigyveno Detroito ir dirbo telefono kompanijoje.

Priklausė savanoriams-kūrėjams, r a m o v ė n a m s, Balfui ir kitoms organizacijoms.

Velionio kūnas buvo pašarvotas V. Baužos, J. Zaprackienės vadovaujamoje koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko vasario 12 d. Kun. Alfonsui Babonui vadovaujant buvo sukalbėtas rožinis.

Savanorių kūrėjų ir ramovėnų vardu atsisveikino Stasys Šimoliūnas. Savo žodyje pažymėjo, kad savanorių-kūrėjų eiles retėja. Šiuo laiku Detroito dar gyvena 5 savanoriai ir 3 Klaipėdos krašto vaduotojai.

Vasario 13 d. po atlaikytų šv. Antano bažnyčioje mišių amžinam poilsiui buvo nulydėtas į Parkview Me-

morial kapines. Kun. A. Babonui atkalbėjus liturgines maldas, atsisveikinimo žodį tarė LŠST Garbės Teismo pirmininkas Marijonas Šnapštys.

Laidotuvių dalyviams už-

kandžiai buvo duodami Dievo Apvaizdos parapijos kavinėje. Laidotuvėmis rūpinosi J. ir P. Putriai. Velionis buvo vienišas ir giminių Amerikoje neturėjo.

Mielam broliui

A. A.

KAZIUI MAURUKUI

mirus Chicagoje, Miami Lietuvių Klubo pirmininką JUOZĄ MAURUKĄ ir jo visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Joana ir Doma Kaunaitės
Elena ir Paulius Leonai
Danutė ir Albinas Liaugminai
Salomėja ir Pranas Pargauskai
Sofija ir Kostas Šeputos
Joana ir Jonas Švobos
Ona ir Jonas Vaičekonai

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Čičero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

SENU LAIKUS PRISIMENANT

(APOLONIJOS ŠENBERGIENĖS SUKAKTIES PROGA)

Perskaičius Dirvoje Nr. 6 v. s. Apolonijos Blynaitės-Šenbergienės gimtadienio paminėjimą prisiminiau 1912 metus, kai su Apolonija pradėjom lankyti pradžios mokyklą Spirakiuose, o vėliau gimnaziją Panevėžyje.

Caro laikais mūsų apylinkėje pradžios mokyklų nebuvo, tik 1911 m. rusų valdžia pastatė Spirakių bažnytkaimyje pirmąją medinę mokyklą su dviem klasėmis ir mokytojų butu. 1912 m. rudenyje tėvai mus ten nuvedė ir susitarė su mokytoju, apgyvendino mokytojo virtuvėje, nes žiemos metu eiti iš namų 5-6 km. buvo pertoli. Su Apolonija buvo dar jos vyresnis brolis Henrikas, tai visi trys per žiemą išgyvenome virtuvės užpečkyje, kur buvo pastatytos mums lovelės. Po pamokų šeimininkė-virėja nelaikė mus be darbo, siuntė atnešti malkų, vandens, kurenti krosnį, valyti grindis.

Mokykloje buvo trys skyriai. Iš viso apie 60 mokinių. Mokyklos vedėju buvo jaunas mokytojas Ubeika,

kuris vėliau Nepriklausomos Lietuvos tarnyboje buvo šiaulių apskr. pradžios mokyklų inspektorium. Jis mokino gausiausį II skyrių, jo žmona rusė III sk., jo sesuo mūsų I-jį skyrių.

Tikybą dėstė vietos klebonas kun. Digaitis.

Kas rytą reikėjo atsistojus išklaudyti maldą, kurią dežuruojantis perskaitydavo rusiškai. Per žiemą išmokome rusiškai kalbėti, skaityti ir rašyti, o taip pat sugiedoti "Bože caria chra-ni".

Sekančiais metais mano (Skaigirių) kaime buvo įsteigta valdiška mokykla, tai mudu su Apolonija perėjome į II skyrių, o jos brolis į III. Šioj mokykloj buvo apie 50 mokinių. Į šią mokyklą įstojo dar vienas ar du Apolonijos broliai, tik neatsimenu kuris iš jų vėliau tapo kunigu.

Šios mokyklos vedėju buvo irgi jaunas lietuvis Silvestras Pašakarnis, kuris buvo nesenai baigęs Panevėžio Mokytojų Seminariją kartu su kitais žymiais lietuviais, vėliau pulkininkais: Balčiūnu - Švaistu, Liorma-

nu, Saladžium, Šumskiu, Svilu ir kitais. Skaigirių mokykla buvo jau daug lietuviškesnė negu Spirakių, nes mokytojas Pašakarnis buvo auklėtas tautinėje dvasioje ir neturėjo rusės žmonos. Mokykla veikė didelėje dvejų kambarių seklyčioje. Visiems skyriams dėstė tas pats mokytojas, tik lietuviškos dainoms mokinti pasiūkavo savo seserį, kurį jam šeimininkavo ir turėjo gražų balsą. Mokyklų inspektorium buvo rusas Birulia gyvenęs Panevėžyje. Kai jis atvažiuodavo lankyti mūsų mokyklą padainuodavom jam rusiškų ir lietuviškų dainelių. Vyresniuose skyriuose rusų kalba buvo stipriau mokinama ir mokiniai galėjo Krylovo pasakėčias ir Puškino eilėraščius atmintinai pilti kaip poterius.

Baigus trečią skyrių mokytojas Pašakarnis vasaros atostogų metu paruošė mane ir Apoloniją į gimnaziją, bet kilus karui ir priartėjus frontui viskas susitrukdė ir mokytojas, neno rėdamas likti be algos, išvažiavo į Rusiją. Po karo grįžęs Nepriklausomon Lietuvos ir apsigyvenęs Kaune redagavo Kooperacijos laikraščius "Bendra darba" ir "Talka". Mirė Lietuvoje 1954 m., o jo sūnus Vytautas irgi aktyvus veikėjas mirė Los Angeles 1973 m.

1915 metų rugpiūčio mėn., vokiečiams okupavus Lietuvą, Panevėžyje įsisteigė lietuviška "Saulės" gimnazija, kur vėl susitikome su Apolonija Blynaite, tik neatsimenu ar toje pat klasėje, nes vėliau mergaitėms buvo atskiros klasės. Gimnazijoje ji buvo labai aktyvi skautų organizatorė ir veikėja, tokia liko visą savo gyvenimą.

Jos tėviškė Pazūkų kaimas tik 4 kilometrai nuo mano kaimo ir daug kartų teko ten lankytis. Mūsų apylinkėje tai buvo pažangiausias kaimas iš kurio išėjo nemažai inetligentų: pav. Dominikas ir Leonas Blynai, kun. Blynas, kun. Rutkauskas, poetas B. Rutkauskas (pasivadinęs Rutkūnu) inž. J. Barisas, dailininkė Pazukaitė ir kiti.

Išėjus mums iš gimnazijos mūsų keliai išsiskyrė ir nebeteko susitikti.

Šia proga linkiu savo pažįstamai ir kaiminkai ilgiausių metų.

Petras Lelis

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED AT ONCE EXPERIENCED
TOOL MAKERS

With experience on surface grinders, jig grinders or EDM. Must be able to work with very close tolerances. Company paid insurance, holidays and benefits. Located in the Shenandoah Valley of Virginia. Send resume with salary requirements and phone number to OBJECTIVE INDUSTRIES, P.O. Box 5, Fishersville, VA, 22939, or call David Oberg, 703-337-4800.

(5-9)

PADĖKA

Prisimindami mūsų mylimo vyro, brangaus brolio ir žento

A. A.

VACIO VINCLOVO

netikėtą mirtį, reiškiamo gilią padėką visiems bičiuliams, giminačiams ir pažįstamiems, kurie su meile ir rūpestingumu mums tarė užuojautos ir paguodos žodžius bei suteikė rūpestingą pagalbą.

Gilus dėkui Juozui Stempužiui už šermenų pravedimą, kun Gediminui Kijauskui, S.J. už maldas ir palydėjimą į kapus, karsto nešėjams — Vytautui Mauručui, Broniui Snarskiui, Vytautui Staškui, Juozui Stempužiui, Sam Sillaman ir Lawrence Schwed, šermenyse kalbėjusiems organizacijų ir bičiulių atstovams — Jurgiui Malskiui, Dr. Danieliui Degėsiui, Dr. Antanui Butkui, Dr. Stepui Matui, Zenonui Dučmanui, Dr. Viktorui Stankui, Antanui Jonačiui, Broniui Nainiui ir Baliui Gaidžiūnui.

Už a. a. Vacio sielą šv. mišiose giedojusiems solistei Irenai Grigaliūnaitei, Clevelando vyrų oktetui ir vadovui Rytui Babickui nuoširdžiai dėkojame ir branginame jūsų giesmės prisiminimą.

Iš širdies gilumos dėkojame bičiuliui Viktorui Velskai už lietuviškų kryžkelių rūpintojėlį, poetams Stasiui Santvarui ir Baliui Gaidžiūnui už velionio atminimui skirtas eiles.

Dėkojame LVS Ramovės atstovams už trispalvę vėliavą, neolituanams ir šauliams už garbės sargybą, visiems artimiesiems ir pažįstamiems už gėles, užuojautas ir aukas mišioms bei lietuviškos institucijoms.

Ypatingai mielą padėkoti giminačiams, kurie iš toliau atvyko į laidotuves ir PMC Industries kompanijos atstovams už suteiktą nuoširdžią pagalbą.

Taip pat pranešame, kad a. a. Vacys giliame liūdesyje paliko Lietuvoje savo vyresnį brolių Joną ir jaunesnę seserį Oną.

ŽMONA IRENA VINCLOVIENĖ,
BROLIS MYKOLAS VINCLOVAS,
UOŠVĖ ANTANINA KILIKEVIČIENĖ

Mylimai Mamytei

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, dukras PRUDENCIJĄ BIČKIENĘ ir NATALIJĄ AUKSTUOLIENĘ su šeima, giliai užjaučiame ir drauge liūdime

Aldona ir Pranas Kvedarai
Laima ir Wally Barkey

Mano Mokslo draugui

A. A.

KUN. GEDIMINUI BLYNUI

mirus, jo seserį APOLONIJĄ ŠENBERGIENĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu

Vytautas Januškis
ir šeima

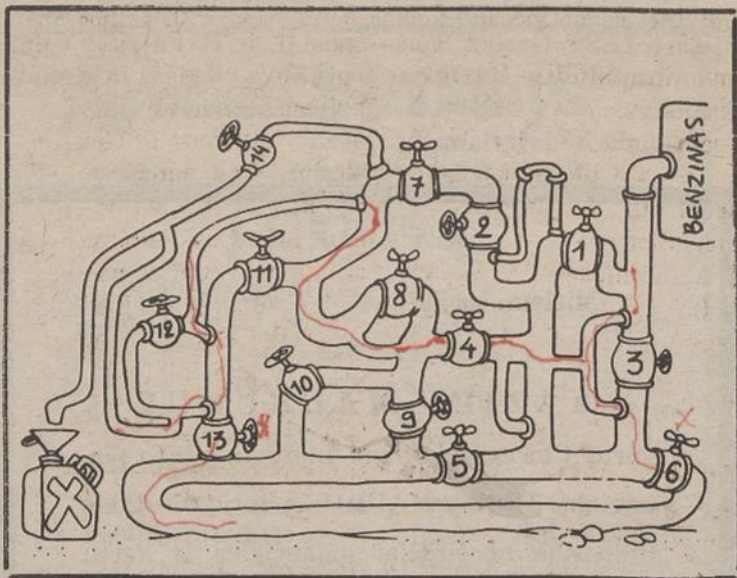
A. A.

KUN. GEDIMINUI BLYNUI

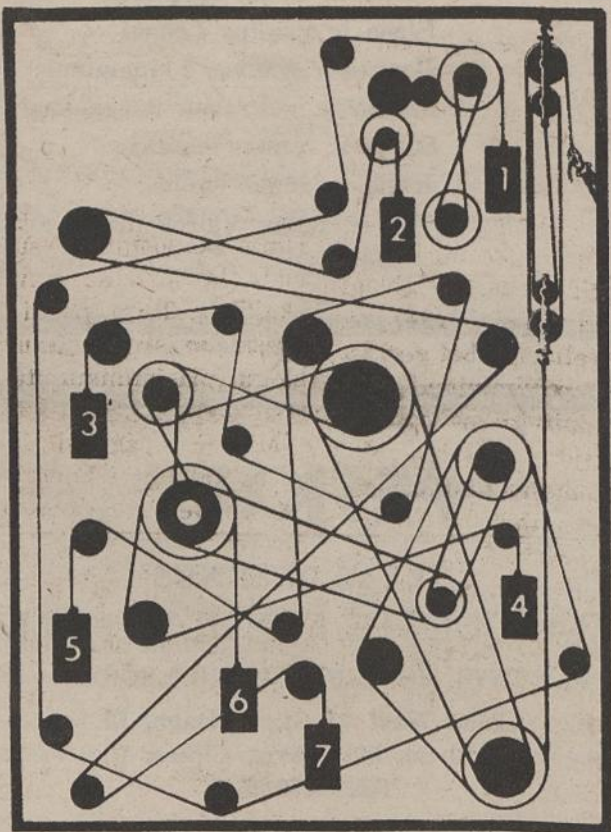
mirus Lietuvoje, jo seserį v. s. APOLONIJĄ ŠENBERGIENĘ ir visas gimines giliai užjaučiame

CLEVELANDO SKAUTIJA

POILSIO VALANDĖLEI

Visi čiaupai yra užsukti. Kad prileidus benzina į tanką, užtenka atsukti tik vieną čiaupą, kurį? Atsakymas 14 psl.

Traukiant virvę per bloką, kurie svoriai kelsis aukštyr ir kurie leis žemyn? Atsakymas 14 psl.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI CLEVELANDE

(Atkelta iš 1 psl.)

Proklamacijos: Ohio gubernatoriaus proklamaciją perskaitė D. Orantaitė, Clevelando miesto meras G. Voinovich, visada lietuviams draugiškas, pasveikino švenčiančius 63-jų metų Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį tikėdamas, kad ateis ta diena ir Lietuva atgaus pilnas savo teises. Paprastai, politikeriai pakviesti tokiais progomis kalbėti, neišvengia savo politinės propagandos,

tu gautas iš Komisionierių pirm. V. Brown.

Žodžiu sveikino Clevelando Ukrainiečių Organizacijų S-gos pirm. Bohdan A. Futey.

Pristatyti ir pagerbti Lietuvos kariuomenės savanoriai-kūrėjai: plk. V. Šenbergas, A. Johansonas, J. Lozoraitis, J. Barniškis ir Klaipėdos atvadavimo savanoris D. Mašiotas. Jiems prisegė gėles O. Mikulskienė. Po to sekė pristatymas į minėjimą atsilankiusių

Meninę programą atlikusi sol. Aldona Stempužienė-Švedienė ir akompaniatorė Regina Brazaitienė priima gėles. Kairėje programos vedėja Dalia Orantaitė. J. Garlos nuotr.

Dalia Orantaitė ir Linas Jokūbaitis pravedė Vasario 16 minėjimo programą. J. Garlos nuotr.

bet meras Voinovichius džentelmeniškai to išvengė, nors už poros dienų buvo labai svarbūs miesto mokesčių pakėlimo balsavimai. Jis pats perskaitė ir įteikė Clevelando miesto proklamaciją. Taipgi pranešė, kad jo įsakymu vasario 15 ir 16 dienomis bus iškelta Lietuvos vėliava ant magistrato rūmų. Minėjimo dalyviai jam sukėlė audringus plojimus. Clevelando miesto Tarybos vardu proklamaciją perskaitė ir įteikė daugumos vadas David Trenton. Prokl. gauta ir iš Cuyahoga apskrities. Sveikinimas raš-

Prie paminklo pakėlus vėliavas. A. ir O. Mikulskiai, V. Jokūbaitis, D. Orantaitė, dr. J. Genys, B. Natkevičiūtė ir K. Karalis. J. Garlos nuotr.

Clevelando šauliai su vėliavom dalyvavo Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Vasario 16 pamaldose. J. Garlos nuotr.

Dalis publikos Vasario 16 minėjime Clevelande giedant himnus. J. Garlos nuotr.

tautybių atstovų, kurių šiais metais buvo, malonu pastebėti, gana daug, k. t.: prof. dr. Michael Pap —

Sovietinių Studijų Instituto direktorius, aktyvus Ukrainiečių veikėjas, Merrick su ponia — Ohio Estų S-gos vicepirm., J. Gercans — Latvių katalikų s-gos pirm., M. Manteniaks — Clevelando Baltiečių S-gos pirm., A. Gray — Clevelando žydų Bendruomenės Centro ir Tarybos prieš Sovietinį antisemitizmą pirm. ir nuo kitų žydų organizacijų L. Bell, B. Schrage ir L. Hersch. Dar buvo pristatyti minėjime atsilankę teisėjai, mūsų tautiečiai F. O'Bell ir Ed. Katalinas ir kunigai.

Pakviestas ant scenos kongresmanas J. M. Ashbrook publikos buvo sutiktas gausiais plojimais. Jis kalbėjo be užrašų. Atrodo, kad komunizmo tema jam gerai suprantama. Jis sako, kad kalbant apie komunizmą reikia prisiminti blogus įvykius ir gerus, pavyzdžiui, istoriniai įvykiai 1917 m. rusų revoliucija, bet geri istoriniai prisiminimai yra 1918 metais Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių Nepriklausomybių atstatymas. Vėl bloga atsiminti 1940 m., kai komunistinė Rusija okupavo Baltijos valstybes ir uždėjo sunkų okupacijos jungą. Antrojo pasaulinio karo pasėkoje komunistai užėmė didelę dalį rytų Europos. Jie savo įtaką plečia Afrikoj, Azijoj ir Pietų Amerikoje. Jiems niekas kelių nepastojos nes Amerika

po karo nusiginklavo ir jos politinis svoris pasaulio arenoje susilpnėjo. Gera atsiminti, kad dabar reikalai keičiasi. Prezidento rinkimus laimėjus respublikonų kandidatui R. Reaganui, politika komunistų klausimu griežtai keičiasi. Prezidentas yra pareiškęs, kad komunistinė Rusija siekdama savo tikslo dominuoti pasaulyje naudoja melą, apgaulę, terorą bei valstybių grobimą. Tai esą jų "moralės" principai. Atsimintina, kad komunistų imperija turi sunkumų k. t. Afganistanas, Lenkijos įvykiai, ekonominiai krašto sunkumai ir t. t. Vakarai šiuo laiku dar negali kalbėti iš jėgos taško nes komunistai yra pralenkę vakarus apsiginklavimu. Tačiau yra kiti būdai k. t. ekonominiai, kultūriniai bei politiniai su kuriais komunistai priversti skaitytis. Taigi, pagal kongresmano išvedžiojimus, po blogų prisiminimų turėtų ateiti vėl geri.

Minėjime pagrindiniu lietuvių kalbėtoju buvo prof. dr. J. Genys iš Washington, D. C. Jis kaip Helsinkio ir Madrido konferencijų stebėtojas savo kalboje plačiau sustojo ties Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių klausimu konferencijose ir apie Lietuvių delegacijos bei Pabaltiečių veiklą Madride.

(Nukelta į 14 psl.)

Clevelandiečių aukos Balfui

Per BALFo Clevelando 145 skyrių, 1980 m. aukas šalpai įteikė sekantys aukotojai:

1,000 dol.: A. F. Kunevičiai.
200 dol.: dr. I. & A. Jasiai.
160 dol.: J. W. Wanicki.
101 dol.: dr. V. Bložė, dr. J. Maurukas.
100 dol.: dr. V. & V. Gruzdziai, I. Č. Šatkai.

VASARIO 16 CLEVELANDE

(Atkelta iš 13 psl.)

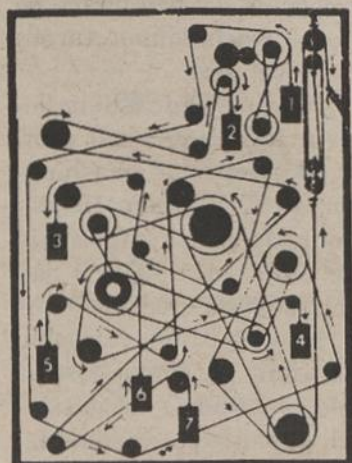
Meninė daly solistė Aldona Stempužienė-Švedienė padainavo lietuvių kompozitorių šešias dainas, akompanuojant muz. R. Brazaitienei. Mūsų liaudies dainos solistės labai nuotaikingai atlikto, prąsmingai derinosi su mūsų Nepriklausomybės paskelbimo šventės sukaktimi. Publika jos dainavimą labai šiltai priėmė. Abi menininkės apdovantos gėlėmis.

Baigiantis programai buvo pasiūlyta ir susirinkusių priimta Lietuvos reikalų rezoliucija, kuri bus pasiūsta JAV prezidentui, Ohio senatoriams ir kongresmanams.

Šį Vasario 16-tosios minėjimą suruošė Clevelando ALTo skyriaus valdyba. Minėjimo programai ir svečių pristatymui vadovavo Dalia Orantaitė ir Linas Jokūbaitis. Jie savo pareigas atliko be priekaištų. Išskirtinai minėjime gerai pasirodė Clevelando šauliai ir skautija. Daug uniformuotų šaulių prie vėliavų ir visur kitur sudarė teigiamą įspūdį. Iškilmingame minėjime dalyvavo ne mažiau 550 žmonių. Minėjimą filmavo 3, 5 ir 8 televizijos kanalai ir 11 val. naktinių žinių minėjimas jau buvo rodomas. Clevelando dienraščiai The Plain Dealer ir Cleveland Press ir priemesčio Scoop, mūsų Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį atitinkamai paminėjo. (kk)

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI

Užtenka atsukti čiaupą Nr. 4, kad pripildžius benzino tanką.

Traukiant virvę, svoriai juda šiom kryptim.

75 dol.: dr. J. Skrinska.
70 dol.: M. Iešmantienė.
61 dol. A. A.

51 dol.: J. Krištolaitis, dr. J. Mačiulis, dr. J. Šonta.

50 dol.: J. Balbatas, dr. D. & R. Degėšiai, dr. E. & M. Lenkauskai, V. J. Radžiai, V. T. Urbaičiai, V. Valys.

42 dol.: P. O. Žilinskai.

40 dol.: dr. V. & A. Mauručiai, dr. V. Stankus, J. Stravinskas.

32 dol.: V. O. & L. Jokūbaitis, dr. E. & B. Juodėnai.

31 dol.: dr. A. Baltrukenas.

30 dol.: (A. & A. Aldonos Augustinavičienės atminimui) J. Augustinavičius, E. Janulienė, A. E. Mackevičiai, D. V. Miseliai.

27 dol.: V. S. Akelaičiai, N. P. Bieliniai, dr. J. & I. Stankaičiai.

26 dol.: L. V. Apaniai, A. Bielskus, dr. H. Brazaitis, V. Janušis, M. J. Jasinevičiai, V. G. Plečkaičiai, B. Steponis, M. Žitkus.

25 dol.: A. R. Babickai, G. J. Čyvai, A. E. Garkos, D. G. Iešmantai, kun. kleb. B. Ivanauskas, dr. S. Jankauskas, J. I. Kijauskai, J. Kunevičienė, J. Mikonis, A. Pautienis, J. Pivoriūnas, V. E. Rack (Račkauskai), P. Razgaitis, O. P. Skardžiai, V. I. Snieckai, A. Širvaitis.

22 dol.: P. E. Jogos, dr. V. & A. Karobliai.

21 dol.: Z. Dučmanas, J. Gudėnas, A. Mackuvienė, dr. S. Matas, E. J. Stepai, A. Styra, dr. E. & M. Šilgaliai.

20 dol.: B. V. Čyvai, P. B. Ežerskiai, T. Gaškienė, K. Z. Gobiai, N. F. Kaminskai, A. B. Karkliai, A. Karklius, B. Natkevičiūtė, A. R. Petrauskiai, J. Rumbutis, A. E. Steponavičiai, V. A. Šenbergai, J. M. Švarcai, M. K. Tijūnėliai, V. Vinclovas.

19 dol.: A. Kazlas.

17 dol.: A. V. Valaičiai.

16 dol.: dr. A. & V. Butkai, H. S. Idzeliai, V. Palubinskas, A. Ir. Puškoriūtės, B. Snarskis, V. Stimburiene, K. Vaičeliūnienė.

15 dol.: A. Balašaitienė, V. Dautas, Gelgotai, J. Ilendienė, I. J. Juodišiai, dr. N. — G. Juškėnai, S. S. Laniauskai, A. Tamulionis, dr. D. Tamulionytė, P. Tamulionis, V. Steponavičius, dr. P. & K. Stungiai, A. R. Zorskos.

12 dol.: F. J. Jasinevičiai, S. L. Keženiai, E. K. Širviniai.

11 dol.: A. Ambrazienė, J. A. Apanavičiai, S. Astrauskas, V. B. Benokraičiai, A. Buknis, J. Citulis, V. Degutis, E. K. Gaižučiai, dr. J. Jakštas, E. J. Malskiai, B. Maželis, J. J. Naujokaičiai, Z. S. Obeleniai, S. Pabrinkis, V. Palūnas, V. Petrus, K. Ralys, V. D. Ramonai, V. O. Rociūnai, Ant. Rukšėnas, V. Stankauskas,

J. Stempužis, A. Sušinskas, V. Šamatauskas, M. Trainauskaitė.

10 dol.: E. Alšėnienė, V. Andrušaitis, M. Aukštuo-
lis, V. Bakūnas, dr. B. Balčiūnienė, L. M. Baliai, S. Barzdukas, I. H. Belzinskai, J. Biljūnas, M. Blynas, R. Bridžius, K. Bruožis, P. Butkuviene, S. Butrimas, K. I. Civinskai, D. Čipkienė, J. Čiuberkis, A. Eidukaitienė, B. N. Gaidžiūnai, B. Gedviliene, A. V. Giedraičiai, A. Gylys, kun. A. Goldikovskis, O. J. Jankai, I. Jonaitienė, A. Kasulaitis, K. Karalis, P. Kaunas, A. A. Kavalionai, J. S. Kazlauskai, E. Kersnauskas, P. J. Klioriai, V. Kliorys, H. O. Kripavičiai, P. Kudukis, A. Laikūnas, K. S. Lazdiniai, J. Lepeška, A. Lūža, B. Malcanienė, M. K. Marcinkevičiai, A. G. Masioniai, V. Matulis, O. Mažeikienė, A. Mikoliūnienė, D. Mikoliūnienė, A. Muliolis, K. Narbutaitis, J. Naujokaitis, F. Navickas, A. Penkauskas, J. Petkevičienė, J. Račyla, M. Rudaitienė, J. Skavičius, K. J. Snieckai, A. Spirikaitis, Ig. Stankus, H. S. Stasai, V. J. Stuogiai, J. A. Šiaučiūnai, R. V. Švarcai, D. Vaičiūnas, O. J. Vaškai, J. M. Velykiai, P. Zigmantas, O. K. Žygai, Nežinomas aukotojas.

8 dol.: G. V. Bučmiai.
7 dol.: S. B. Garlauskai, V. Matulionis, J. Žygai.

6 dol.: V. Bačiulis, A. Balaišienė, M. Barniškaitė, V. Bartuška, R. Brazaitienė, A. Brazaitis, S. Jurgaitis, V. Kaunas, O. V. Kavaliūnai, A. i Lutkus, V. Miškinis, K. Palubinskas, A. K. Sadauskai, B. Smetonienė, J. Virbalis, J. Žilionis.

5 dol.: kun. J. Bacevičius, V. Bacevičius, M. Bajoraitienė, J. Bartkus, R. Čepulis, J. Dautartas, U. K. Gaižučiai, D. Gatautienė, A. R. Gelažienė, J. S. Ignatavičiai, M. Ivanauskienė, A. Jonaitis, L. J. Jucaičiai, F. Juras, A. G. Karsokai, O. Kašubienė, J. Kaunas, J. S. Lozoraičiai, S. Lukas, H. Macijauskas, I. A. Malėnai, O. Mažonienė, E. Mekienė, dr. F. Mickevičius, L. Nagevičius, S. Nastopkienė, P. Neimanas, P. Nevulienė, V. Prikočkis, A. Rastauskas, V. Rutkauskas, J. Šlapelis, V. Taraška, R. H. Tatarūnai, P. Vaiginis, A. Vasys, M. Vinclovas, E. Vyšniauskienė, J. Zorubienė, G. Žemaitis.

3 dol.: V. Drabišienė, J. Kazėnas.

2 dol.: Andriejauskas, A. J. Balas, J. Miglinas.

Už gautasias aukas skyriaus valdyba taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

Norintieji savo auka paremti vargstančius tautiečius yra prašomi įteikti arba pasiūsti BALFo Clevelando skyriaus izdininkui V. Jokūbaitiui, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117.

BALFo Clevelando 145 skyriaus valdyba

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Pianistas Vytautas Smetona koncertuoja Lake-land Community College Performing Arts Center, Mentor, Ohio, kovo 1 dieną, sekmadienį, 3 val. po piet. Programoj Bacho, Beethoveno, Schuberto kūrinių ir paties Smetonos variacijos liaudies dainos "Kas bernelio sumislyta" tema.

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į šį mūsų naujo kompozitoriaus debiutą.

MIRĖ INŽ. JERONIMAS JUŠKENAS

Clevelando Juškėnus pasiekė liūdna žinia iš Kauno: 1980 m. gruodžio 1 d. mirė inž. Jeronimas Juškėnas. Velionis ėjo per gatvę ir buvo užgautas besikubančio automobilio. Po savaitės, neatgavęs sąmonės, mirė ligoninėje.

Jeronimas Juškėnas gimė 1894 m. Raudankų km., Dusėtų vls., Zarasų aps. Jo tėvo Roberto šeimą rusai ištrėmė nuolatiniam apsigyvenimui prie Volgos. Velionis subrendo ir mokslus išėjo Saratovo mieste. Iš ten buvo išvykęs matavimo darbams kirgizų stepėse. Lietuvon grįžo su šeima ir tėvais 20-ųjų metų pradžioje. Trumpam buvo apsistojęs tėviškėje. Jis tuoj įsitraukė į karų nualintos Lietuvos atstatymą. Suvalkijoje vadovavo Kalvarijos-Šeštokų geležinkelio statybai. Dirbo kurį laiką Geležinkelio Valdyboje Kaune. 1930-33 m. buvo vienas iš Telšių — Kretingos geležinkelio sta-

tybos vykdytojų. Jis daugelį metų skyrė Lietuvos tiltų ir plentų plėtimui, tar-naudamas Kelių Valdyboje. Jo priežiūroje buvo pastatytas modernus geležbetonio tiltas per Nemuną Alytuje. Kurį laiką jis vertėsi kaip statybos rangovas. Dzūkijoje buvo jo pastatytos kelios mokyklos ir sanatorija. Alytuje jo daug prisidėjo prie šaulių namų statybos.

Jer. Juškėną, einantį Alytaus Kelių Rajono viršininko pareigas, 1941 m. bolševikai savaitę prieš vokiečių invaziją suėmė su žmona ir mažamete dukra ir išvežė traukiniu gyvulinuose vagonuose Sibiran.

Velionis iš Sibiro grįžo Lietuvon 1965 m. Kurį laiką dirbo inspektoriumi kelių žinyboje, o vėliau išėjo pensijon. Nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo aktyvus šaulių S-gos ir Tautinės S-gos veikloje. Jo pastangomis buvo įkurtas 52-sis šaulių pionierių būrys, XIX Alytaus šaulių rinktinėje. Tas būrys kasmet rengė vasaros stovyklas prie gražių Dzūkijos ežerų. Stovyklas užbaigdavo sporto šventėmis, atsikviesdamas plaukėjęs, buriuotojus ir oro klubo lėktuvus iš Kauno. Velionis buvo didelis medžioklės mėgėjas ir skautų rėmėjas.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Brangiam tėveliui

A. A.

JERONIMUI JUŠKĖNUI

Lietuvoje mirus, sūnui v. s. GERARDUI JUŠKĖNUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą

Clevelando Skautija

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS MALONIAI

KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1981 m. vasario mėn. 28 d., šeštadienį, 7 val. vak.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 ST.

Linksma skautiška programa, šilta vakarienė ir kitoki užgavėnių valgiai su šampanu. Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras. Pelnas skiriamas skautų vasaros stovyklai. Įėjimas asmeniui \$12.50, jaunimui \$7.00. Bilietus platina ir stalus rezervuoja M. Puškorienė telef. 486-8613.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• VASARIO 28 D. — Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komiteto rengiamas Užgavėnių Blynų balius Lietuvių namuose.

• KOVO 1 D. Balfo narių metinis susirinkimas.

• KOVO 7 D. Kent State Universiteto liet. programai paremti vakaras. Rengia LB apyl. ir apyg. valdybos.

• KOVO 8 D. 4 val. p. p. D.M.N.P. parapijos salėje Kultūrinė popietė, Izidoriaus ir Vytenio Vasyliųų recitalis.

• KOVO 8 D. 12 v. Lietuvių Namų akcininkų metinis susirinkimas.

• KOVO 15 D. Kaziuko mugė.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

HOUSE FOR SALE

Brick double on La Salle, beautiful residential street off Neff Rd. and East 185 St. 2 bedroom, formal dining room, recreation room, 2 car garage. Large fenced yard. 79,900. Call:

CAMEO REALTY
Anton Matic broker
531-6787

A. † A.

MARIJONUI NEIMANUI

mirus Vokietijoje, jo sesrį s. ELENA NAINIENĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

CLEVELANDO SKAUTIJA

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ĮSTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing Įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

DĖMESIO! AISČIŲ KULTŪROS MYLĖTOJAI!

KSU LITUANISTINEI PROGRAMAI PAREMTI

VIVAT ACADEMIA BANKETAS

PROGRAMOJE:

ESTŲ POETAS IVAR IVASK — "TRYŠ PABALTIJO BALSAS"

1981 m. kovo 7 d., 7 val. vak.

LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 STREET.

Rengia KSU lituanistinei programai paremti komitetas. Globoja JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba. Remia Apygarda.

Gros STRIMAIČIO orkestras.

Auka \$17.50 asmeniui.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablelius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atlieka dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

DIRVA

A. A.

KAZIUI MAURUKUI

mirus, broliams dr. JONUI ir JUOZUI MAURUKAMS, Vilties draugijos šimtininkams, jų šeimoms bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mirus Lietuvoje Sibiro tremtiniui

JERONIMUI ČEKUI,

jo broliui dr. VACLOVUI ČEKUI, Vilties draugijos šimtininkui ir buvusiam valdybos vicepirmininkui, ir artimiesiems reiškiamo užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

LINUI JURCIUI

taip netikėtai negrįžtamai iškeliavus, skausmo prislėgtiems TADĄ ir MARĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Vincentina ir Jonas
J u r k ū n a i
Ramunė ir Gintautas
V i t k a i
Laima ir Algis
J u r k ū n a i

A. A.

KOSTUI KREGŽDEI

mirus, brolių Dr. JOKŪBĄ KREGŽDĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Janina, Rimas, Algis, Adona
L i a u b a i

Mylimam broliui

A. A.

KOSTUI KREGŽDEI

mirus, vet. dr. JOKŪBUI KREGŽDEI ir jo šeimai reiškiamo giliausią užuojautą

Eugenija ir Antanas
A ž e l i a i
Valerija ir Juozas
V a i č j u r g i a i

• LMF Klubas Philadelphijoje, norėdamas padėti Putnamo seselėms vykdyti vienuolyno statybą ir su ja susidėjusias išlaidas, š. m. kovo 8 d. 12 val. šv. Andriejaus parapijos salėje ruošia pietus su koncertu ir loterija. Bus laimėjimui leidžiami A. Galdiko, R. Viesulo ir P. Vaškio kūriniai.

Visi maloniai kviečiami į pietus atsilankyti.

• Forma meno studija Rochestery, N. Y., š. m. kovo 5-29 d. rengia aštuntąją parodą Nazareth College meno galerijoje. Parodoje dalyvauja dailininkai Dargis, Frischmann, Harvey, Klavsons, Lutz, Rohrer, Sullivan ir Yuile. Atidarymas su šampanu įvyks kovo 5 d. nuo 7 iki 9 v. v.

• Š. Amerikos Lietuvių Sporto žaidynės įvyks 1981 m. gegužės 16-17 d.d., Baltimore, Md. Visuotinio ŠALFAS S-gėos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFAS S-gos Centro valdybos pavedimu, žaidynes vykdo Baltimores Lietuvių Atletų klubas.

• Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, gyv. Somerville, Mass., linkėdamas Dirvai sėkmės ir ištvermės pradedant šešiasdešimt šeštus metus, atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū.

• Aušros šaulių kuopa Miami Beach, per išd. Oną Šilienę Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• Sol. Roma Mastienė Miami Lietuvių Klube š. m. kovo 1 d. 3 v. p. p. duos rečitalį. Akompanuos Danutė Liaugminienė.

Programoje lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūriniai ir operų arijos.

Miami Lietuvių klubo vadovybė maloniai kviečia visus atsilankyti į koncertą.

• A. A. Marcelinas Senuelis, gyv. Paterson, N. J., š. m. vasario 5 d. mirė, palikdamas nuliūdime žmoną Kristiną ir artimuosius.

Velionis daug metų prenumeravo Dirvą ir buvo dosnus rėmėjas.

Našlei ir artimiesiems Dirva reiškia užuojautą.

• Elena ir Adolfas Švažai, gyv. Downers Grove, Ill., atnaujindami prenumeratą, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• Kun. E. Statkus, Grand Rapids, Mi., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• Kun. Jonas Žvirblis, Grand Rapids, Mi., anksčiau dažnai Dirvoje rašinėjęs, dabar pensininkas, atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo 33 dol. Ačiū.

Korp! Neo-Lithuania filisteriams

TADUI ir MARAI JURCIAMS,

mylimam sūnui LINUI mirus,

korporantišką užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys

Mieliems prieteliams

TADUI ir DAGMARAI JURCIAMS,

sūnui LINUI amžinybėn iškeliavus, liūdime

ir reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Algirdas ir Irena
B u d r e c k a i

A.L.T. S-gos Omahos skyriaus nario žmonai

A. A.

BLANCHE PANGONIENEI

amžinybėn iškeliavus, jos vyrui STASIUI, bei

kitiems giminėms reiškia gilią užuojautą

A.L.T. S-gos Omahos skyrius

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, dukras PRUDENCIJĄ BICKIENĘ ir

NATALIJĄ AUKSTUOLIENĘ su šeima nuo-

širdžiai užjaučiame

Antanina ir Pranas
P e t r a i č i a i
su šeima

PRANUI NEIMANUI, broliui

A. A.

MARIJONUI NEIMANUI

Vokietijoje mirus, reiškiau nuoširdžią užuojautą

BEATRICE NATKEVIČIŪTĖ

Jūrų skautininkui

BRONIUI STUNDŽIAI

ir jo šeimai, mirus Lietuvoje broliui VYTAUTUI, buvusiam Sibiro tremtyje, reiškiamo užuojautą

JŪRŲ SKAUTININKŲ GRANDIS